

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: DR. VARNAY ELEMÉR

A BÉKE ÉPÜLETE

Nemsokára százötven éve lesz már, hogy Londonban, a Kristálypalotában megtartották az első világkiállítást. Az érdekes ujdonság csakhamar utánpótlásra talált és eszméjét felkarolták az egész világon. Nekünk még élénk emlékeztünkben van a Párisban rendezett 1900. évi világkiállítás, amely alkalommal az Eiffel-torony is épült és a budapesti millenáris kiállítás, ahová tödültek a külföldiek és a legszebb emlékekkel távoztak onnan. Több fővárosban rendeztek már az utóbbi esztendőben kiállítást és mindenütt úgy anyagi, mint erkölcsi siker koronázta a fázadozásokat. Csak a tavalyi newyorki kiállítás végződött gyenge eredménnyel. De ekkor már kezdődőben voltak az ellenséges hadműveletek, veszélyvel fenyegetett a tengeri áthajózás és így nem lehet csodálkozni, hogy az események megtorpedózták ezt a szép művet is. A háborúban nemcsak a műsák hallgatnak, hanem télen-ségre van ítélve bizonyos tekintetben a gazdaság, ipar és kereskedelem is.

Ügylátszik azonban, hogy Mussolininek más a nézete, mert tekintet nélkül a már-már bontakozó véres világháborúra, utasításokat adott az 1940. évi római nemzetközi kiállítás előkészítő munkáinak elvégzésére. A sajtó ugyan azt írja, hogy a Duce a nemzetközi események iránt is érdeklődik és eme kiállítási rendezési munkálatok távolról sem jelentik azt, mintha Itália mindenáron távol akarna maradni egy háborús konfliktustól. A kiállítás munkáinak megkezdése azonban mégis csak Olaszország tökéletes nyugalmát és szilárd lelkierejét bizonyítja. Tanulástól és szolgálatot arra, hogy Olaszország magabizós és legkevésbé sem aggódik a nemzetközi helyzet alakulásait illetőleg. Már pedig, ha Mussolini nem tart a háború kiterjedésétől, úgy ez nagy megnyugvást kelthet a Balkán-államokban is, hogy idáig sem jut majd el a háború tűzcsóvája.

Olaszország magatartása azonban példát ad arra is, hogy milyen magatartást kell tanúsítani a legveszélyesebb órákban. Minden ország okulhat belőle, hogy gyöngeség félbeszakítani a munka megkezdett ütemét, abbahagyni egy megkezdett és részben már megvalósított, igen nagy kulturális értékű munkát. Nem szabad csüggedni egy pillanatra sem. Mert akár előbb, akár később, de egy napon mégis csak tanui leszünk a népek megbékélésének és ennek a megbékélésnek el kell következnie, ha Európa nem akar feneketlen szakadékba zuhanni. Azért örövendetes, hogy Európa legrégebb kultúr-nemzete olyan módon jár el, hogy mire a béke napja felderül, minden készen álljon a népek egyesülésére.

Üdvözölni kell tehát Mussolini gondolatát a világkiállítás eszméjéért és üdvözöljük azt a szívósságot is, amellyel nem hagyja magát eltéríteni a balsorsterhes események közepette sem kitűzött céljától. Egy cél az, amely a népek összműködésének, minden kultúr-munka meleg összekapcsolódásának szimbóluma. Midőn az 1940. évben tartandó kiállítás épületeit bontakozni látjuk, többet látunk ebben a törekvésben, mint egy világkiállítás megszokott előmunkálatait. Ez a hév és ez a nyugalom azt az acélos meggyőződést hevíti bennünk is, hogy ugyanakkor a béke építményét is kovácsolják és ácsolják. Azt az építményt, amelyben ismét testvéri barátságban lesznek majd együtt a világ összes nemzetei. Ebben a reménységben kívánunk sok szerencsét a bátor vállalkozáshoz.

A francia sajtó erélyesen követeli a finnek megsegítését

Svédország és Norvégia nem maradhat semleges, mert Finnország leverése után rájuk kerülhet a sor

Párisból jelentik: A francia lapok Finnország helyzetével foglalkozva követelik, hogy minél hathatósabb segítséget nyújtsanak a finn népnek.

Az Excelsior azt írja, lehetséges, hogy a szövetségesek legfőbb haditanácsa megbeszélte a finn kérdés különböző kihatásait és azt állapították meg, hogy

a finn kormány nem fogadhatja el Németország közvetítését, amiről napok óta beszélnek.

Sajtóvélemény szerint Finnországnak az európai háború befejezése után — ami talán sokkal hamarabb következik be, mint sokan hiszik — tartós garanciákra van szüksége, amelyek biztosítják függetlenségét.

A Petit Parisien azokkal az előkészületekkel foglalkozik, amelyeket Oroszország foganatosít, hogy döntő csapást mérjen a finn hadseregre. Úgy látszik — írja a lap —, hogy Németország sem nézi jó szemmel a Finnország elleni háború fokozását, mert ez megakadályozza az oroszokat abban, hogy olyan termékeket szállítsanak Németországnak, amelyekre nekik is szükségük van. Ezért folynak a közvetítési tárgyalások, de

Oroszországnak le kell mondania bizonyos követeléseiről, amelyek miatt a háborút tulajdonképpen megindította.

A L'Oeuvre véleménye szerint Berlinben attól tartanak, hogy Finnország olyan méretű segítséget kap majd, ami által lehetővé válik, hogy védekezzen az európai háború alatt.

Londonból jelentik: A News Chronicle cikket ír Finnország megsegítésével kapcsolatban. A lap szerint

Vorosilov orosz főparancsnok vezeti az új offenzívát

Helsinkiből jelentik: Summa környékén rendkívül heves harcok folytak — jelenti a finn hivatalos harctéri közlemény. — Az orosz gépesített osztagok és a gyalogság rendkívül heves támadásokat intézett a finn állások ellen. A sorozatos támadások ellenére az orosz csapatok még nem érték el a Mannerheim-vonalat. Az orosz haderő mindössze három kilométerrel tudta előretolni állásait. Az oroszok vesztesége 3000 ember. Az orosz hadvezetés célja Viipuri elfoglalása. A finn csapatok azonban a pompásan kiépített állásaikban elszántan és hősiességgel védekeznek. Az orosz offenzívát Vorosilov tábornagy, az orosz haderő főparancsnoka vezeti, aki már két hét óta a fronton tartózkodik. Altalában azt hiszik, hogy a Vorosilov-offenzíva áttérjed valamennyi frontszakaszra. Az orosz légi haderő kedden gyenge tevékenységet fejtett ki.

CÁFOLJÁK A NÉMET BÉKEKÖZVETÍTÉST

Párisból jelentik: A Paris Soir ma éjszakai kiadásában szenzációs beállításban közölte, hogy milyen alapon ülnének le tárgyalni német közvetítéssel az oroszok és a finnek. A lap szerint mindenképp előt egy hónapos fegyverszünetet kötnének és ezen

nem elégséges a fegyverek, hadianyagok és repülőgépek küldése, hanem csapatokat is kell Finnország megsegítésére küldeni.

A lap szerint Svédországnak és Norvégiának be kell látnia azt, hogy segédkezet kell nyújtsanak a területükön átutazó csapatok átvonulásához, addig, amíg a finn hadsereg ellenáll, mert

ha a finn haderőt leverik, akkor a Szovjet-Unió már közvetlenül a svéd és a norvég határokat fenyegetné.

(Radiopress.)

Koppenhágából jelentik: Tivertow Loof ezredes lemondott a dán hadseregben viselt rangjáról és Finnországba utazott, ahol a dán önkéntes alakulat parancsnoka lesz. A dán munkások közül eddig 1570 ember jelentkezett, hogy Finnországba utazzon és az ottani dán önkéntes alakulatba lépjen be. (Radiopress.)

Rigából jelentik: A Német Távirati Iroda közlése szerint a szovjetcsapatok Szibériában megkezdtek nagy téli hadgyakorlatukat, amelynek célja, hogy nagyobb létszámú sí-csapatokat képezzenek ki, amelyeket azután Finnországba küldenek.

Helsinkiből jelentik: A Havas távirati ügynökség közlése szerint a Virgo nevű 659 tonnás svéd gőzöst az Aaland szigetek közelében elsüllyesztették. A Virgo ahhoz a hajókaravánhoz tartozott, amely Aboból Stockholm felé tartott. A gőzöst orosz repülőgépek támadták meg, mire a tengerészek a szigetre menekültek. Később visszatértek a hajóra, időközben azonban a szovjetgépek ismét megjelentek és a Virgot elsüllyesztették. A személyzet mentőcsónakokon menekült. (Rador.)

idő alatt népszavazás döntene el, hogy a finn népmély kormányhoz ragaszkodik. Moszkva több tengeri és repülő támaszpontot és Karélia egy részét igényli, de ezeknek fejében Északkaréliában megfelelő nagyságú területet hajlandó átengedni Finnországnak. Finnország megtiltja idegen csapatok tartózkodását az ország területén.

A német külügyminisztériumhoz közelálló helyről ezzel szemben erélyesen cáfolják azokat a külföldi híreket, amelyek a német—orosz—finn helyzetben bizonyos változásokat vélnék felfedezni. A leghatározottabban cáfolják mindenekelőtt azt, mintha a német hatóságok engedélyt adtak volna német alattvalóknak, a finn hadseregbe való önkéntes belépésre. Hangsúlyozzák a Wilhelmstrassen, hogy ellenkezőleg, arra törekszenek, hogy inkább szorosabbra fűzzék, sem hogy lazítsák a szovjettel való barátságot, amelynek a legnagyobb jelentőséget tulajdonítják. Azok a hírek, amelyek szerint Berlin közvetíteni igyekszik Moszkva és Helsinki között, teljesen alaptalanok. Németország távol áll a szovjet—finn konfliktustól, attól a jövőben is távol kíván maradni és semmiféle közvetítő szerepet nem szándékszik vállalni.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

A hős könnyei drága gyöngyök

Részlet a Kalevala finn éposznak negyven-
negyedik énekéből

Väjnämöjnenek magának
Könnyei kicsordulának,
Perdül gyöngye két szemének,
Vízseppjei gördülének
Afonyánál izmosabbak,
Borsözemnél vastosabbak,
Fecskefejnél vastagabbak.

Kiesordul szeméből könnye,
Másikából más csöpög le
Képerre alá potyoga,
Ő szépséges orcáira,
Ő szépséges orcáiról
Széles állára aláhull,
Széles álláról pediglen,
Magas mellére pereg le,
Magas melléről megintlen
Ő telepe térdeire.

Ő telepe térdeiről
Nemes kábai hegyére,
Nemes lábai hegyéről
Lába alá a földre térül
Őt gyapjutakarón által,
Hat aranyos övön által,
Kék köntösön héten által,
Posztó fölsön nyolcon által.

Vízseppjei gördülének
Öreg Väjnämö szemének
Kéklő tenger széleitől
Végzetlen víz ölébe,
Fekete iszap fölébe.

Ott az öreg Väjnämöjnen
Maga szóval ilyen szólal:

„Van-e itt az ifju népben,
Ifju népben, itt e szépben,
Ebben a hatalmas hadban,
Egy őstől való csapatban
Könnymnek kihalászója
Végzetlen víz öléből?”
Viszont vének válaszolnak:
„Nincsen itt az ifju népben
Ifjunépben itt e szépben
Ebben a hatalmas hadban
Egy őstől való csapatban
Könnyednek kihalászója
Végzetlen víz öléből.”

Szólt az öreg Väjnämöjnen,

Maga mondja, fölfeleli
„Könnymet ki megszerezi,
Vízseppjeim visszaveszi,
Végzetlen víz öléből,
Tollas bundám bírja bérül.”
Jött a holló himbálódzva
Öreg Väjnämöjnen szóla
„Hozd el holló könnyeimet
Végzetlen víz öléből.
Tollas bundám bírod bérül.”
Bíz a holló el nem hozta.

Hallja ezt egy kékes kácsa,
Odajött a kékes kácsa
Öreg Väjnämöjnen mondja
„Te kék kácsa víz közepett
Száddal bukdácsolsz eleget,
Vágod váltig a vizeket,
Eredj, hozd fel könnyeimet,
Végzetlen víz öléből,
Kapsz jutalmat jót, jeleset,
Tollas bundám bírod bérül.

Ment a kácsa kihalásznál
Väjnämöjnen könnyeseppjeit
Végzetlen víz öléből,
Fekete iszap köziből,
Tengerből a könnyet hozza
Väjnämönek kezébe vissza
Már a könnyek mássá lőnek
Gyönyörűséggé nőttek
Drága gyöngyvé dalmahodtak
Fényes kővé finomodtak,
Kincsévé király uraknak.

Az utolsó szó jogán felszólaltak a Suciu-per vádloktai

Véget ért a bírósági tárgyalás a vágóhídi
hűtőberendezéssel kapcsolatos Suciu-perben. A
tegnapi törvényszéki tárgyaláson az ügyész vá-
laszolt a védők fejtegetéseire, majd az ügyvédek
rövid felszólalása után az utolsó szó jogán a
vádloktak léptek a bíróság elé. Suciu Adrian
volt városi főmérnök utalt arra, hogy rövidebb
idő alatt, mint ameddig a per tartott, modern
hűtőberendezést állítottak fel, amely kitűnően
működik. Azután a szakértői véleményekkel
kapcsolatban kifejtette, hogy más a gyakorlat
és más az elmélet, ami abból is kitűnik, hogy a
szakértők véleménye, amíg gyakorlati tények-
kel kellett számolniuk, egyezik, de elméleti té-
ren más-más eredményhez jutottak. Azután
hangoztatta, hogy a hűtőberendezés felállítása
szabályszerűen történt, ezért nyugodt a lelkiis-
merete és végül a felmentését kérte. Ugyancsak
felmentést kért a többi vádlott is. A bíróság
ugy határozott, hogy az ítéletet február 12-én
hirdeti ki.

A Balkán-szövetség államai elismerték az olasz politika bölcssességét

Közös érdek nem belesodródni az európai háboruba

Rómából jelentik: A belgrádi konferencia
eredményeivel foglalkozik az egész olasz sajtó
és a lapok közül a Corriera della Sera cikke így
hangzik:

— Ez volt az első eset, amikor elismerték
az olasz politika bölcsségét. A Balkán-áll-
amok kimondották hajlandóságukat arra nézve,
hogy kimaradjanak a háboruból és a Balkán-
konferenciáról kiadott nyilatkozat valamennyi
pontja visszatükrözi a békekészséget, valamint
a politikai és gazdasági együttműködést, mely alap-
ját képezi az együttműködésnek. Ezt Olaszor-
szágban teljesen logikusnak találják és tökélete-
sen megértik. El kell ismerni — folytatja a lap
— hogy ezek az idők nem alkalmasak arra, hogy
követelésekről beszéljenek és legkevésbé alkal-
masak az erőszak használatára. Olaszország-
nak, a dunai és balkáni államoknak közös érde-
ke, hogy az európai krízis örvényeibe ne sod-

ródjon egyikük se, mert ezzel kockáztatják a
többiek romlását is. (Rador.)

Belgrádból jelentik: Macsek, a horvát pa-
rasztpárt vezére, a jugoszláv kormány helyettes
miniszterelnöke, nyilatkozatot adott a Petit
Parisien című francia lap belgrádi munkatársá-
nak és ennek során többek között a következő-
ket mondotta:

— Az egész jugoszláv nép egységesen áll
a kormány mögött és egységes abban a szán-
dékban is, hogy a békét továbbra is meg kell
tartani. Jugoszlávia a legszigorúbb semleges-
ség álláspontján van. (Radiopress.)

Szalonikiból jelentik: Metaxas görög külügy-
miniszter Szalonikiben beszédet mondott és többek
közt a következőket jelentette ki:

— Mindenki nagyon jól tudja, hogy a Balkán-
szövetség négy állama a béke érdekében dolgozik.
Olyan tisztességes békét akarunk, amely ezen ál-
lamok nemzeti függetlenségét és létét biztosítja.

Londonban kivégeztek két ír terroristát

Rendőrgyűrű fogta körül a fogházat. Az újabb vallomások ügyében
széleskörű vizsgálat indult

Londonból jelentik: Barnes és Richards ír
terroristák kivégzéséről az alábbi részleteket je-
lentik:

Az ír köztársasági hadsereg ezen két tag-
ját — mint ismeretes —, a bombamerényletek-
ben való részvétel miatt kötél általi halálra
ítélték és

szerdán kivégezték.

A hatóságok széleskörű biztonsági intézkedése-
ket fogantatosítottak és detektívek, valamint
rendőrök szállták meg már a kora hajnali órák-
ban a Winson Green-i fogházat, ahol reggel
kilenc órákor történt meg a kivégzés.

Óriási közönség gyűlt össze a fogház köze-
lében,

ahová félkilenc órákor katolikus pap érkezett,
hogy az elítélteknek feladja a halottak szentsé-
gét. A kivégzés a fogház belső részében tör-
tént, pontosan kilenc órákor, amikor kinyitot-
ták a kaput és a közönség végignézhetette az ítél-
let végrehajtását. Semmiféle tüntetés, vagy
rendzavarás nem történt. (Rador.)

Londonból jelentik: A keddi bombarobba-
nással kapcsolatban a rendőrség széleskörű
vizsgálatot indított és a liverpooli főposta köze-
lében felfedeztek egy bombát, amit leszereltek,
míg a Victoria-állomás megállóhelyén az egyik
autobuszban ugyancsak találtak egy bombát,
amely azonban nem robbant fel. Valamennyi
bomba egyforma rendszer szerint készült. A
Scotland-Yard sorozatos házkutatásokat tartott
nemcsak Londonban, hanem Manchesterben is,
ahol az ír köztársasági hadsereg számos tagja
lakik. (Rador.)

A görög keleti püspökség szinódusi képviselőinek választása

A temesvári görög keleti püspökség szinó-
dusának világi képviselői — mint már jelentet-
tük —, vasárnap választották meg. Az egyes
választókerületekben még folyamatban van a le-
adott szavazatok összeszámlálása. A kerületek a
választási eredményt február 24-ig kötelesek be-
küldeni Temesvárra, a központi választási iro-
dának, amely a végleges eredményt február hu-
szonhatodikán hozza nyilvánosságra. Egyes ke-
rületek választási eredménye azonban máris is-
meretes. Így az Erzsébetvárosban nagy többsé-
ggel megválasztották Marta Alexandru dr. kirá-
lyi helytartót és Morariu Alexandru dr. királyi
közjegyzőt, a Józsefvárosban Balta Coriolan dr.
volt főpolgármestert és Puscas Vasile iskolaigaz-
gatót, a Gyárvárosban Dobosan Ioan dr. volt
főpolgármestert és Bejan Silviu liceumi igaz-
gatót. Egyhangúlag megválasztották Nagy-
komlóson Baran Coriolan dr. főpolgármestert és
Gropsian Ili nyugalmazott táblabíró, a bulcsi
kerületben Mocsonyi Antal királyi fővadászmes-
tert és Rafiroiu Remus jészáigazgatót. A meg-
választott szinódusi képviselők között szerepel
Ionescu Iuliu dr. közigazgatási vezérfelügyelő is.

CORSO mozi

Ma utóljára a gyönyörű film:

Egy pesti éjszaka

Főszerepben:

DANIELLE DARRIEUX

Holnap szenzációs kettős műsor:

1 Madelon lánya

Főszerepekben:

HENRY GARAT, NINON VALLIN

és

AIMOS, a nagy komikus

2 A kínai negyed rejtelméi

Tarzan kutyával és Bobby Nelson

Alaptalan híresztelés a Göring tábornagy által kezdeményezett békejavaslat

Kisebb harcok a nyugati hadszíntéren. Amerikában az a vélemény, hogy Európában sokáig tart a háború

Brüsszelből jelentik: Tegnap délután futótűzként terjedt el az a kopenhágai hír, mely szerint a Népszövetség február 8-ra Amszterdamban összehívott gazdasági előkészítő bizottságának ülését bizonyos körökben Göring tábornagtól kiindult békejavaslat tárgyalására akarják felhasználni. Ugyan csak tegnap este egy berlini cáfolat lehűtötte az izgalmakat, amennyiben illetékes német részről kijelentették, hogy a háború kitörése óta ennél ostobább, alaptalanabb híresztelés még nem volt. (Dunaposta.)

MEGÉLÉNKÜLT A HARC TEVÉKENYSÉG A NYUGATI FRONTON

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda harctéri közleménye szerint élénk felderítő tevékenység folyik az arcvonalakon. Két járőr összecsapásából nagyobb harc keletkezett. A légi tevékenységet gátolja a kedvezőtlen időjárás.

Párisból jelentik: A Havas hírszolgálati iroda magyarra fordított közleménye így hangzik:

Az olvadás és az esős idő ellenére a harci tevékenység megélenkült. Egy francia járőrnek sikerült a német állások közé előrenyomulni és igen fontos értesülések megszerzése után minden veszteség nélkül visszatérni. A légi haderő az esős idő miatt nem tudott tevékenységet kifejteni. A tengeri háborúról azt jelenti a Havasiroda, hogy a British nevű, 748 tonnás angol tartályhajó aknára futott és elsüllyedt. Negyvennégy tagú személyzetét sikerült megmenteni.

Londonból jelentik: Egy eszt uszályhajó az angol vizeken aknába ütközött és elsüllyedt. A személyzet közül 19 elveszett. (Rador.)

HÉT ÉS FÉLMILLIÓ A FRANCIA HADERŐ

A francia lapok szerint a hétfőn megtartott angol-francia legfelsőbb haditanács ülésén rendkívül sok fontos ügy került tárgyalás alá. A lapok szerint hosszasan tárgyalt a legfelsőbb haditanács Finnország tényleges megsegítésének kérdéséről.

Az angol fővárosban tartózkodó francia katonai misszió egyik vezetője nyilatkozott a lapoknak. Eszerint

a francia haderő létszáma már eléri a hét és félmillió főt.

A SEMLEGES HAJÓK SAJÁT VESZÉLYÜKRE HAJÓZNAK ANGLIA FELÉ

Berlinből jelentik: Az Angriff visszautasítja több semleges ország lapjának azt az állítását, hogy Németország gyakran barbár módon bánik a nem hadviselő államokkal. A semleges hajótulajdonosokat — írja a lap — idejében figyelmeztették, hogy ne irányítsák hajóikat Anglia felé, de miután jó üzleteket akarnak csinálni, utasították hajóskapitányaikat, hogy fogadják el az angol hadihajók kíséretét. Ne csodálkozzanak tehát, ha ezeket a hajókat a tengeri hadviselés törvényei értelmében német bűvárhajók vagy pedig repülőgépek megsemmisítik.

A temesvári vendégipari munkások bérmozgalma véget ért

A temesvári vendégipari munkások, az egyre fokozódó drágulásra való tekintettel, már hetek előtt béremelési kérelemmel fordultak a munkaadókhoz. A tárgyalások azonban nem vezettek eredményre és így a bérmozgalom a munkaügyi felügyelőség elé került. Bottez Gheorghe munkaügyi vezérfelügyelő elnöksége alatt újból megkezdődtek a tárgyalások, amelyek két nap alatt eredményhez vezettek. A megegyezés alapján a vendégipari munkások harminc százalékos béreemlést kaptak, ezenkívül kölcsönösen elhatározták, hogy ez év február elsejétől számítva egy évi időtartamra új kollektív szerződést kötnék a régi szerződésben biztosított elvi pontok alapján. A tárgyaláson a munkaadók bizottságát Cioban Silviu dr. ügyvéd vezette, míg a vendégipari munkások céhének tárgyaló bizottsága Gligore Petre céhelnök vezetése alatt állott.

Az, aki ilyen időkben Anglia felé hajózik, saját maga felelős hajójának sorsáért. (Rador.)

OLASZORSZÁG TÁVOL MARAD A HÁBORÚTÓL

Rómából jelentik: Mussolini lapja, a Popolo d'Italia igen határozottan és helyenkint szokatlanul éles hangon állást foglal azokkal a külföldön és onnan már Olaszországban is terjesztett hírekkel szemben, amelyek szerint Olaszország márciusban lép a háborúba. A lap megállapítja, hogy Olaszország külpolitikája változatlan, ami annyit jelent, hogy továbbra is távol akarja magát tartani a háborútól. (Dunaposta.)

Washingtonból jelentik: Hull külügyi államtitkár legutóbbi beszédében nyomatékosan figyelmeztette az Egyesült Államok közönségét, hogy ne számítson Európában közeli békére. Biztosnak látszik előttem — mondotta a külügyi államtitkár — hogy a konfliktus hosszú lesz. Az amerikai kormánykörökben meg vannak győződve arról, hogy a békekísérletek, amelyeknek különben semmi jele nem mutatkozik, eredménnyel nem járhatnak. (Dunaposta.)

JAPAN HAJÓK NEM SZÁLLÍTJAK A HADVISÉLŐ ÁLLAMOK ALATTVALÓIT

Sanfranciskóból jelentik: A lapok Arita japán külügyminiszternek azon kijelentésével foglalkoznak, amelynek értelmében a japán keres-

kedelmi hajók nem vehetik fel utasaik közé a hadviselő államok hadköteleseit. Ez a rendelkezés megváltoztatja a Columbus 512 matrózának helyzetét, akik Japánon keresztül akartak hazajutni. A bevándorlási hatóságok megállapítása szerint a Columbus legénységét nem lehet a vízbefulladásától megmentett matrózoknak tekinteni, hanem most már vagy deportálni, vagy internálni kell őket. (Rador.)

NEM SZAKADTAK MEG VÉGLEG AZ ANGOL-INDIAI TÁRGYALÁSOK

A Havas-ügynökség kiegészítette Gandhi nyilatkozatát, amelyet abból az alkalomból tett, hogy az indiai alkirályal tanácskozott. A nyilatkozat végleges szövege így hangzik:

— Lord Lillinghton és én a legjobb viszonyban váltunk el egymástól. Nem ábrándított ki az a körülmény, hogy a tanácskozások eredménytelenül végződtek. Az eredménytelenséget az alkirály meg én is arra használjuk fel, hogy lassankint és fokozatosan folytassuk a megbeszéléseket, amelyek végül is sikerre fognak vezetni. Ha ez a siker nem következik be rövidesen, nem marad más hátra számunkra, mint az, hogy az Istent hívjuk India segítségére, de az Isten ne csak Indiának, hanem Nagybritanniának és az egész világnak is segítsen.

Gandhi végül kijelentette, hogy ha az indiai alkirály ismét meghívja, hajlandó visszatérni New-Delhibe.

Helyből felemelkedik és megáll a levegőben az angolok új csodálatos repülőgépe, amely magyar mérnök találmánya

Newyorkból írják: A „Scientific American” című nagy newyorki tudományos folyóirat, egy londoni repülésiügyi lap adatai nyomán érdekes beszámolót közöl az angolok újrendszerű csavarrepülőgépéről, az „A. H. X.”-ről, amelynek első példányai most kerülnek munka alá a repülőgépgyárakban. Bennünket magyarokat annál közelebről érdekelhet az a gép, mert

magyar ember, Asbóth Oszkár, Angliában élő gépészmérnök alkotása.

Az előkelő nagy amerikai folyóirat így emlékszik meg róla: „The Asboth-Helicopter”. A járómű a közönséges rendszerű, úgynevezett „sárkánygépekkel” ellentétben,

nekifutás nélkül, helyből szökik a magasba, s mint bizonyos rovarok is tesz, mozdulatlanul megállhat a levegőben.

Helyettesítheti tehát a kötött megfigyelő léggömböket, s előreláthatólag fontos szerephez jut majd a mostani háborúban is.

A helyből felszálló csavarrepülőgép régi, ma sem teljesen megoldott kérdése a léghárásnak. Pedig a szerkezet lényegével régóta tisztában vannak már a szakértők. Mozdulatlan szárnyak helyett függélyes tengelyű emelőcsavar forgatásával kell a gépet magasba emelni. Hanem csak papiroson ilyen egyszerű ez. Gyakorlatilag olyan nehézség tornyosul a kivétel elé, hogy hosszú évtizedekig meddő kísérletezései után csak az utóbbi években érték el a feltalálók komolyabb eredményeket. A legérdekesebb új csavarrepülő rendszerek egyike a német Focke-féle helikopter volt, amelyet feltalálója néhány esztendővel ezelőtt mutatott be feltűnő sikerrel. A hosszukás törzs két oldalán dolgozó két hatalmas emelőcsavar, az egyik próbaúton 2500 méter magasra

ragadta a gépet; egy másik alkalommal pedig hosszutávú repülést végeztek vele. Mérföldes haladást jelentett ez az addigi csavargépek néhány méteres magassági „rekordjai” és egy-két kilométeres bakugrásai után.

Az „A. H. X.” nem az első eset, hogy magyar feltalálói készség működik közre a csavargép tökéletesítésében. Savachulay Sándor, a magyar repüléstörténet egyik neves alakja, már 1916-ban szabadalmaztatott egy ilyen rendszerű légi járművet. A világháború vége felé pedig Petróczy István próbált ki egy megoldást (Petróczy—Kármán—Zurovecz-féle helikopter), amely több mint félórán át lebegett 50 méter magasságban. Ez akkoriban világraszóló sikert jelentett.

Az „A. H. X.” szerkezetéről és teljesítményéről ezeket közli az amerikai folyóirat: az emelőcsavarok, a Focke-rendszerből eltérően, a törzs és egymás fölött forognak. Kétszáz lóerejű motor hajtja őket. A vízszintes tengelyű repülőgépszerű húzócsavar, amelytől sok helikopter építő nem tudott szabadulni, itt hiányzik. Maguk az emelőcsavarok hajtják a gépet előre is, olyképen, hogy megdőlve forognak. A járómű percenként 528 méteres sebességgel emelkedik fel a földről és 3450 méter magasságig juthat. Sulya 967 kg. és 173 kg. terhet emel. Legnagyobb vízszintes sebessége 172 km. óránként. Függélyes leszálláskor 43 kilométeres gyorsasággal ér földet; ha azonban siklórepüléssel vezetik, sebessége alig 18 kilométer; aránytalanul kisebb, mint a sárkánygépeké.

A szakértők természetesen most kíváncsian várják, mennyire váltja be a magyar mérnök találmánya, az „Asboth-machine” a hozzáfűzött reményeket.

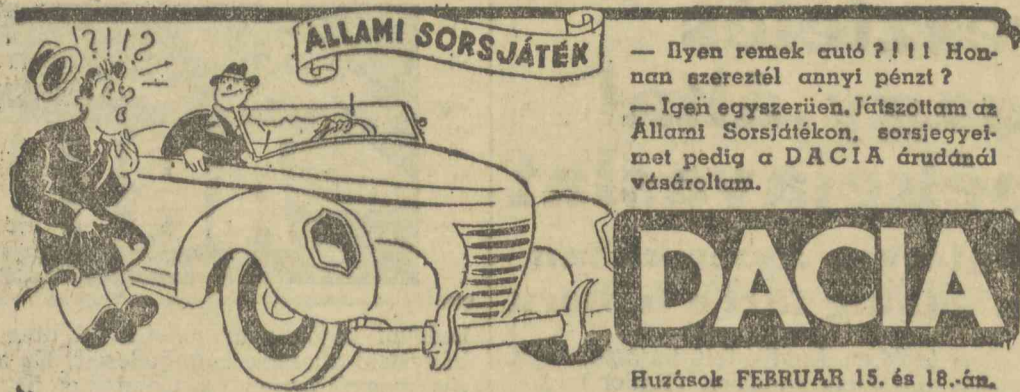
CAPITOL MA csütörtökön A POLLO

TENGERI SASOK

Látványos tengerész- és repülőfilm-sláger,
a főszerepekben
George Brent és Olivia de Havilland

Asszony a kormánynál

Kiváló német vígjáték, a főszerepekben
Lilian Harvey és Willy Fritsch
Leo Slezák — Georg Alexander

Helyi cím: KÖZPONTI BANK, I. kerület, Alba Iulia-ucca 9. — Telefon: 14—45.

Egy éjszaka Párisban, este 9 órától reggel 9-ig

„Az Isten mindég örök és fenséges — az ember gyakorta állat”

Páris, február. A pénteki szürkület, ámbár az olvadó hó cuppanó locsokja borította el az uccákat, már meleg és bensőséges, ünnepi hangulattal töltötte meg a Szent Germain-negyed uccáit. Ez a fertály ugyanis mindig kész az átszellemülésre és az áhitatára, még ha Ybarnégaray képviselő azt állította is róla a minap a honatyák gyülekezetében, hogy szalónjaiban lábrakapott a kommunistaszkodás divatja. Szó se róla! Meghökkenítő tájékoztat-lanság! Csupán annyi igaz az egészről, hogy karácsony előtt a Flore-kávéházban, amely ujabban a világjáró nemzetközi irodalom és piktúra gyűl-helye lett, egy zakányos spanyol poéta, tasla kalap-pal a homlokán, bárdolatlan bölcsködést kezdett arról, hogy az istenek már ismét öregedőben vannak.

— Ezer vagy kétezer évvel ezelőtt az üldözött még bemenedülhetett a templomba, amelynek küszöbén megtorpantak a hitvány sibirrek. Az Isten keze visszaparancsolta őket. Ma viszont az ég már fél a cenektől. Ez az ősi székesegyház példái még az éjjeli mise idejére sem nyitja meg kapuit, mert előfordulhatna, hogy a bomba a „Jésus, tibi sit glo-

ria” közben tépné darabokra a hívőket. A Menny ventül, s nem meri többé a felelősséget vállalni...

Morly abbé, aki futtában egy csésze kávéért hörpintett fel a szomszéd asztalnál — eb a lelke, aki azt írja, hogy Párisban nem lehet kávé kapni! — bocsánatot kért, hogy közbeszól:

— Az Ön véleménye, uram, olyannyira balga, hogy nem érdemes méltatlankodni miatta. Az isteni tulajdonságok, ez nyilvánvaló, hogy változatlanok. Az emberi lélek viszont, mely szabadnak alkottatott, gyarló. Hatezer, vagy kétezer évvel ezelőtt a sibirrek megtorpantak a templom küszöbénél, míg ma a vörös vagy más színű barbárok az oltár előtt végeznek áldozataikkal, akkor ez csak azt jelenti, hogy az emberi lélek az eldurvulás és a halálos bűn gyalázatosabb állapotában fetreng, mint hosszú századokkal ezelőtt. Az Isten mindig örök és fenséges. Az ember gyakorta állat.

S ezzel Morly atya, finom és bús mosollyal elköszönt a spanyol költőtől, aki parlagi szavaival nem haragját, csak részvétét váltotta ki.

Félfomály a székesegyház ódon hajójában

Miután kilépett a kávéházból, átvágott a bokráig pocstás Rennes-uccán és a sekrestyéből nyíló román kapun át, amelyet még a Capetek építettek, belépett a templomba. A székesegyház már zárva volt, de néhány lámpa égett még és árnyakkal teli félfomállal öntötte el az ezeréves hajót. A kör-folyosó jobboldali hajlatánál márványtáblát illesztettek a falba, rajta a plébánia 436 hívének a nevével, akik annakidején kilehelték lelküket Verdun meg Vaux mellett (a mostani halottak a baloldali hajlatnál kapnak majd emléktáblát.) Az abbé valami zajt hallott. Amint elpillantott a térdeplőszekek mentén, egy sáros ebet látott esellegni a főoltár előtt. „Isz-kite!” — kiáltott a kutyára, s megbotráncozott hangja végigzengett a korintoszi oszlopok között.

— Duvergne, maga himpellér! Ismét kutyáol-nak használja a templomot?

— Bocsásson meg, atyám, de mindig utánam szokik ez a csorvasz dög... Tessék csak jól oldal-barugni!

Ez a válasz a magasból érkezett, mintha az Egék felelték volna az abbé kiáltására. Morly páter szeme elindult a hang irányába és mintegy tizenöt méternyire a keresztelőkápolna fölött, Laurent de la Hire „Jeruzsálemi bevonulás”-a mellett, egy létra tetején felfedezte a sekrestyést. Az öreg baljával megkapaszkodott egy oszlopfő köveleibe, jobbával pedig, dörzspapírt szorongatva, a falat tisztogatta.

— Ez az átkozott salétrom! Kiüt rajta, atyám...

Valóban, a sárgásfehér kristály megrakodott a kőköcsökön, ami nem is csodálható, mert a forradalom idején salétromgyárat állítottak fel a templomban, amelyet azután annyira megrongáltak a savak, hogy a két oldalsó tornyot le is kellett bontani. Mi több, száz évvel ezelőtt prefeti rendeletre az egész székesegyházat lebontották volna, ha Kérenant abbé, az akkori plébános, betegágyastól oda nem viteti magát a halálraítelt hajlék tövébe, hogy az aláhulló falak temessék el őt is. Erre a dekrétumot visszavonták, de a salétrom tovább garázdálkodott és „Lázár feltámadása”, amelyet Clerc festett remekbe, meg Verdier műve, a „Saphira halála”, már szinte teljesen elpusztult. Több rajtuk a lyuk, mint a vászon.

— Megbocsásson a kutyáért, atyám!... Roland bárónó üzeni, hogy szívesen látná Önt galettára. Holnap dél felé tessék tiszteletét tenni.

— Nem!... Nem!... Menjen csak át a Madamehoz, Duvergne és mondja meg neki, hogy köszönöm, de el vagyok foglalva! — mondta az abbé zavartan.

A közvitézek bevonulása Párisba

Reggel, amikor a dülletleg középkori házak közé szorított, cérnavékony Visconti-uccán elindult a székesegyház felé, Morly abbé élénk beszélgetésben találta Porché urat, a péket és Simonot urat, a léha fogorvost. A péküzlet kirakata tele volt frissensült, tojásfehérjéjéről fénylő galettákkal. A fogorvos arról erdeklődött, hogy milyen a vásár és arcát elegendett mosoly öntötte el, hallván, hogy a napkeleti lépé-nyek úgy fogynak, mintha nem is írának háborút. Mert a Három Királyok ünnepe aratás a fogászok számára, lévén, hogy a porcellánmágusokba minden évben beletörök néhány ezer metszőfog. „Ilyen ünnepekről kellene mindig gondoskodniok, atyám!” — kiáltotta a dentista az abbé felé. Morly bosszus le-gyintéssel válaszolt e profán szavakra és a latyak-ban továbbhaladt a templom irányában. A kis bol-tok, amelyekben bibliákat, elefántcsontfésű-cteket, szentképeket, kelyheket és kő-Máriákat árulnak, most gördítették fel redőnyeket. A kirakatok ezut-tal jászolt ábrázoltak. Az abbé szeme tágra meredt. A három mágus ugyanis alapvető változáson esett keresztül. A hódolat, amellyel a Gyermekek előtt le-térdelek, nem volt kisebb, mint 1939 éven át, de egyébként alig lehetett felismerni őket. A szőke Menyhért egy másodosztályu francia gyalogos egyenruhájában tisztelgett és géppuskát tartott az isteni csecsemő felé. Gáspár a brit aviatikusok kha-liszín uniformisában ajánlotta fel miniatűr bomba-vető repülőgépét. A fekete Baltazár vörös fez volt, kék zubbonyal és szürke bugyogónadrággal, az afrikai vadászok délceg viseletéért.

Az abbé először azt hitte, hogy ironiáról van

A HÖLGYEKKEL AJÁNLATOS ÓVATOSNAK LENNI...

Ez már talán a huszadik hasonló meghívás volt, amit visszautasított. Kissé bántotta a dolog, mert Páris hölgyeivel célszerű jón lenni. Befolyásuk ugyanis rendkívüli. Mert ha jogaik fogyatékosak is, előjogaik annál tekintélyesebbek. Boldogulhatna-e valaki például akár a politikában, akár az irodalom-ban, akire De Creusole márkiné szalónja kimondja a vétőt? A társadalom igazi előkelőségének számíthat-e az, aki nem kap meghívót Guise hercegné fogadóestélyére? Nem vágja-e önmaga alatt a fát az, aki bármilyen indokolással is megkerüli Roland báróné invitációját? Morly abbé mégis a visszautasítás mellett döntött. Mert a galettába, tudvalévőleg, belesültik a Három Királyokat, egész kicsinyben, csöppnyi zsuzsuk, porcellánból. A galettát vékony szeletekre vágják, s mindenki elfogyasztja a maga porcióját. Akinak a szájában megakad valamelyik napkeleti mágus, az „királynőt” választ, akit meg-csókol, s aki természetesen visszacsókolja. Egyszer Monsigneur Duchesne, a vatikáni francia intézet igazgatója és az „Origines du culte chrétien” szer-zője könnyelműen résztvett egy ilyen galetta-étke-zésen és a fekete Baltazár éppen az ő torkán akadt meg. Erre minden szem felé fordult: vajjon kit vá-laszt királynőnek és kit csókol meg a szentéletű férfit? Monsigneur nagy zavarban volt. Végül rá-mosolygott a hölgyekre.

— Bocsássonak meg, Mesdames, én ugyan roya-lista vagyok... de öltözékemre való tekintettel... e különleges helyzetben... tisztesség ne essék, de kikiáltom a köztársaságot!

Morly abbé nem akart ilyen kínos helyzetbe ke-rülni. Miközben a bárónén tépelődött, megfogta a létrát, hogy az öreg sekrestyés alábocsátkozhassék a fokokon. Ezután ketten együtt nekiláttak a já-szol elrendezésének. A Gyermekek, már Karácsony óta, ott feküdt középen, a puha szalmán. Mögötte a Szűz, balról József, két pásztor, néhány szelid bá-rány és egy bamba tehén. Most kiemelték a ládák-ból, amelyekben egész éven át pihennek, a három napkeleti uralkodót: a szőkeszakállu, kékszemű Menyhértet, a sötétképu, negroid Baltazárt és a hoiló feketehajú, fehérarcú Gáspárt. Ezeket a sekrestyés a Gyermekek mellé állította, félig térdeplő helyzetben, amint aranyszelencéket nyújtanak ajándékba az Új-szülött felé. Gáspárnak, aki éppenugy viaszból van, mint a többiek, a sekrestyés egész oldalra csavarta a fejét. „Igy nem ferdülhet el senkinek sem a nya-ka, Duvergne!” — szólt feddőleg az abbé. „Hagyja, atyám, ezek nem közönséges emberek... Náluk sem-mi sincs kizárva!” — vágta vissza a sekrestyés. Ebben kiegyeztek és miután a jászol készen állott, éjjel is jócskán elmúlt már, lépteik végigkongtak a templom kőköcsökén. A kulcs megrörrent a zárban és halálos csend borult a székesegyház ezeréves ha-jójára. Csak az oltár fölől hallatszott valami viny-nyogás. A rusnya kutya ugyanis benmaradt a térdeplőszekek között. Végül látván, hogy nincs ki-út, elheveredett a Pádai lábainál, s édesen, nyálzó álmodással, Isten teremtménye, elaludt.

szó. Később rájött arra, hogy e kegyes, egyházi üzletektől nem telnék ki ilyesmi. Az emberek min-dig a maguk képére formálták azt, akit imádtak. Hitvány korszak ez még, nem szolgálja, hanem szol-gáltatja az Urat. Keresztet vetett hát a kirakatok felé, legyetek áldottak, felebarátaim, tévelygéseitek-vel és szerencsétlenségeitekkel együtt. S hogy szeme meg füle elkerülje a profánosságokat, mereven maga elé nézve, hosszú léptekkel inalt a székesegyház felé. Lelkének nyomottsága már a kapuban felengedett, mert bentről kiszüremlett a zsoltosma:

Dans cette étable
Voici le Verbe enfant!
Qu'il est aimable
En son abaissement!

Szinte boldognak érezte magát, amikor belépett a templomba. Balkézről ott állott, ahogyan éjszaka elrendezték, a jászol. A mágusokon ősi ruhájuk volt, aranyló peplosz, helyenként kopott, mert az olva-dékony viasz megrongált rajtuk. Baltazár meleg és barna tekintettel nézett fejéje, tehetetlenül kite-kert nyakkal. Seba, gondolta az abbé, igaza volt a sekrestyésnek, a Három Királyoknál nem számít az anatómia. Mily jó, hogy a fekete Baltazár e le-hetetlen szögéből meg bírja vigasztalni szelíd pillan-tásával. A Capet-ek románstilu kapujának sarkából beleskedett az ódon, félfomályos hajóba Duvergne sáros-kutyája. A széksorokból halk ének szállott a magasba. Vízkereszt októvja volt. Mindez meleg hullámmal töltötte el az öreg pap lelkét, lassan alá-görnyedt az egyik térdeplőszekekre és mintegy ká-bulatban két keze ölbe fogta a fejét...

(m)

Miért gyűlöli Sztalin Mannerheim marsallt?

Taylor vatikáni küldetésének jelentősége. — Blois püspökének 21 pontja

Gróf Mannerheim Károly Gusztáv, Finnország marsallja, (akit Sztalin Kuusinnen-hez, a finn árnyékkormány elnökéhez intézett táviratában bandafőnökként említett), most hetvenkétéves. A hét évizede azonban korántsem látszik meg rajta. Ha leányával, aki különben Párisban él és a francia haute société közismert tagja, együtt jelenik meg valahol, akkor a benyomás, amit keltenek ez: a hadnagy úr meg a húga.

Miért csendül ki a gyűlölet oly bárdolatlanul Mannerheim iránt Sztalinból? Az ok, amit a marsall egy párisi életrajzírója leszögezi, a következő: Mannerheim, még a cári világban, az orosz hadsereg leglovagiasabb tábornokai közé tartozott. Erőről éppen azok az osztrák-magyar tisztek tanuskodhatnának, akiket a világháború idején az ő csapatai ejtettek fogságba. E tisztek kivétel nélkül megörizhették kardjukat, s mielőtt elszállították volna őket a mögöttes országrészek felé, vendégek voltak a tábornok asztalánál.

Ez az előkelően bajtársias magatartás azonban a vörös hadsereg tisztifoglyaival szemben sosem nyilvánult meg. Mannerheim Moszkvát pillanatig sem volt hajlandó sem a húsz évvel ezelőtől, sem a mostani finn-orosz háború folyamán nemes ellenfélnek tekinteni. Ez a magatartásbeli különbség ingerli elsősorban és mindenekelőtt a Kreml urát, s ezért lett bandafőnök, hetvenkétéves korában, Finnország első katonája.

A marsall egyébként svéd származású. Ősei Birger Jarl-val, a hódítóval, érkeztek Finnországba. Egyik elődje, báró Mannerheim Károly XII. Károly kíséretében volt az orosz hadjárat idején. A marsall mindig büszke volt svéd származására. Egyszer, mint fiatal tiszt, bajtársaival együtt meglátogatta a poltavai csatateret, ahol 1709 július 27-én Nagy Péter legyőzte XII. Károlyt. A generális, aki ezt a kirándulást vezette, így szólt hozzá:

— Azt hiszem, Mannerheim, hogy a mi őseink itt már találkoztak egyszer...

Mannerheim hidegvérűen vágott vissza:

— Az én őseim, tábornok úr, Narvánál adtak találkát az ön őseinek...

Narvánál, ahol tudvalevőleg XII. Károly nyolcezer emberével tönkreverte Nagy Péter csapatait.

A hidegvér és a talpraesettség, amellyel e pompás riposztot kivágta, jellemének alapvonása. Másrészt a szervezethez és a rendszeresség embere. Amikor egész fiatalemberként Finnországból Moszkvába került, szellemének rugékonyságával és még ma is legendás férfiúi szépségével hamarosan feltűnt, s az udvar kedvencévé vált. Mannerheim kiválóan beleilleszkedett az új keretekbe, csupán egyetlen szláv jellemvonást nem tudott megszokni, a rendetlenséget. Párisi biográfusa (A. de Saint-Hypolyte) szerint így kiáltott fel:

— Ha a rendetlenek tudnák, mily kellemes a rend, akkor nem lenne több rendetlenség a világon!

Valószínű azonban, hogy ma már nem tiltakozik az orosz rendetlenség ellen. Mert ez a rendetlenség valaha legádázabb ellensége volt. Ma pedig leghasznosabb szövetségesevé lett.

A Vatikáni Követ

Hét évtizede van annak, hogy a Vatikán és az Egyesült Államok között megszakadtak a diplomáciai kapcsolatok. Az utolsó amerikai követet, Rufus Kinget, 1863-ban Lincoln Ábrahám nevezte ki a Szentszék mellé. 1870-től kezdődően azonban a relációk véget értek. Ezóta már többször is a kiegyezés tárgya lett a felek, s a múlt évben létrejött az első jelentős kompromisszum: a Rómában székelő amerikai konzulátus felhatalmazást kapott Washingtontól, hogy a Vatikánnal szemben az amerikai külügyminisztérium jogosított képviselőjének minőségében szerepelhessen.

Azzal a ténnyel, hogy Roosevelt elnök Myron C. Taylort a maga személyi küldöttének nevezte ki a Szentatyára mellé, a megegyezés útján döntő jelentőségű lépés történt előre: Taylor magánkövet csakugyan, ami a formát illeti, de kik kételkednek benne, hogy az Egyesült Államok nevében tesz és vesz, ami a lényegre tartozik?

Taylor elsősorban üzletember és mint ilyen, világszerte ismert, hiszen a földkerekség egyik legtekintélyesebb vállalkozásának, az United States Steel Corporation-nek az elnöke volt. Vezető szerepet játszott a pénzügyi és nagyipari szakemberek ama csoportjában, amellyel Roosevelt körülvette magát. Egy időben úgy volt, hogy Bingham-nek, a távozó londoni nagykövetnek helyébe őt nevezik ki. Ezt a tisztséget azonban elhárította. A Szentatyára mellett betöltendő méltóságra a politikai menekültek ügyeivel foglalkozó kormányközi bizottság alnöki székéből nevezte ki Roosevelt.

Myron C. Taylor, vatikáni küldetésével felmagasodik a horizontra a korszak sötét mélyéből az igazi kereszténység s az igazi szabadság.

GREGOIRE ABBÉ VILAGRENDJE

Másfélszázada annak, hogy Gregoire abbé, Blois püspöke meghirdette az emberi faj — nem egy ilyen vagy olyan faj, hanem az egész, Isten kezétől alkotott, egyetemes emberi faj — huszonegy pontjából álló erkölcsötörvényét. Mikor ez az enunciació megtörtént, Gregoire atya boldogan szólított föl: „A felszabadult emberi szellem képtelen visszaféltetni!” Boldog volt, mert azt hitte, hogy az emberi szellem és lélek mindig előremegy és így az ő nemzetközi erkölcsötörvénye közelebb vitte az embert az Urhoz.

Hogyan látta ez a püspök a népesoportoknak a keresztényi eszme világából következő viszonylatát? Ime, a deklaráció lényegesebb pontjai:

Nagy ünnepséget készítenek elő Öfelsége Carol király tiz esztendő jubileumára

Bucurestiből jelentik: A Semmalul a következőket írja: Június 8-án lesz tiz esztendeje, hogy Öfelsége II. Carol király dicsőséges uralkodását megkezdte. Ebből az alkalomból nagyszabású jubiláris ünnepségeket rendeznek, amelyeknek előkészítését

ELSŐ SZAKASZ: A népek kapcsolata az egyetemes erkölcs.

MÁSODIK SZAKASZ: A népek kölcsönösen, tekintet nélkül lélekszámukra és területük nagyságára, függetlenek és szuverének.

HARMADIK SZAKASZ: Minden népnek úgy kell viselkednie a többiekkel, mint amilyen viselkedést kíván a többiek tőle.

ÖTÖDIK SZAKASZ: Egy nép magánérdeke alatta áll az emberi család egyetemes érdekének.

HETEDIK SZAKASZ: Egy nép sem avatkozhat bele a másik kormányzatába.

NYOLCADIK SZAKASZ: Csakis az egyenlő és szabad népek kormányai tekintendők népjogokon alapulónak.

TIZEDIK SZAKASZ: Minden nép ura a maga területének.

TIZENÖTÖDIK SZAKASZ: Egy nép szabadsága ellen való támadás merénylet az összes többi ellen is.

TIZENHATODIK SZAKASZ: A támadó háborúért való ligák, a valamely nép érdekének ártó egyezmények vagy szövetségek az emberi család ellen való merényletnek tekintendők.

TIZENHEVEDIK SZAKASZ: Egy nép háborút indíthat szuverénitása, szabadsága, tulajdona érdekében.

HUSZONEGYEDIK SZAKASZ: A népek szerződésai szentek és sérthetetlenek.

Mikor báró de Stael, Svédország követe, végighallgatta Grégoire atya kódexét, lelkesülten így kiáltott föl:

— Az emberi sors legnagyobb realistája!

Mily derűlátók voltak atyáink, másfélszázaddal ezelőtt... Mert mi, kései utódok, legfeljebb így kiáthatnánk föl:

— Az emberi sors legnagyobb utópistája! (m)

Megjelent az ócskavas államosításáról szóló rendeletörvény

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap közli azt a rendeletörvényt, amely kötelezővé teszi az ócskavas, acél, ócska öntvénynek a nemzetvédelmi minisztérium számára való átengedését.

Mindazok, akik 200 kilogramnál nagyobb mennyiségű ócskavassal rendelkeznek, a jelen törvényrendelet életbelépésétől számított 15 napon belül, továbbá minden hó első 10 napján a birtokukban levő ócskavas mennyiséget bejelenteni

ni tartoznak.

Az ócskavas vásárlási és eladási árát, valamint a különböző vasüzemeknél történő elosztását a minisztérium határozza meg. Akik az ócskavas mennyiség bejelentését elmulasztják kétezer leitől 100 ezer lejig, míg azok, akik ennek vételével, illetve eladásával, vagy felhasználásával foglalkoznak, ötezer leitől 250 ezer lejig terjedő pénzbírságot fizetnek.

A Katolikus Népszövetség három vidéki tagozata új elnököt választott

A Katolikus Népszövetség Temesvár-egyházmegyei központjához tartozó vidéki tagozatok élénk tevékenységet fejtenek ki és a napokban számos helyen voltak gyűlések, amelyeken megválasztották az új vezetőséget. A legtöbb helyen megjelent a gyűléseken a központ megbízottja is. Legutóbb a buziási járáshoz tartozó tagozatoknál voltak ilyen gyűlések és ezen alkalommal kegyelettel emlékeztek meg az időközben elhalt tagozati vezetőkről is.

A tevékenyen dolgozó

buziási népszövetségi tagozat

ünnepi gyűlést tartott és ekkor többek között őszinte köszönetet szavazott Brach József eddigi tagozati elnöknek, aki egészségi állapotára való tekintettel lemondott ezen tisztségéről. A távozó elnök munkásságának méltatása után egyhangú lelkesedéssel Cserny András dr. orvost választották meg tagozati elnöknek.

Szinérszegen

a népszövetségi tagozat ugyancsak ünnepi ülést tartott és ezen alkalommal kegyelettel emlékez-

tek meg Antal András nyugalmazott vasutasról, az ottani népszövetségi tagozat elnökéről, aki hosszas szenvedés után, 70 éves korában meghalt. Életében családjáért és népéért dolgozott kitartó buzgósággal és haláláról nemcsak szerettei, magyar testvérei, hanem a Katolikus Népszövetség egyházmegyei központja is igaz részvétellel emlékezett meg. A gyűlés ezután Antal András helyére Halcsik Istvánt választotta meg tagozati elnöknek. Titkár Kozák Ferenc lett.

Keped községben

a népszövetségi tagozat legutóbbi ülésében ugyancsak kegyeletteljes részvétellel emlékeztek meg Balogh András tagozati elnök, nyugalmazott vasutas hirtelen bekövetkezett haláláról. Balogh úgy a családban, mint az életben is példátadó, igaz emberként dolgozott fáradhatatlan áldozatkészséggel és önzetlenséggel. Az ülés a kegyeletes megemlékezés után tagozati elnöknek ifj. Balogh Andrást választotta meg, aki az elhunytak fia és ugyancsak nagy lelkesedéssel fogja ezt a tisztséget betölteni.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Dervas János

Anyám

Az alkonyeste, melyben megfogantam,
Az éj, amelyben sorsom szunnyadt,
A hajnal, melytől lélek-virradat van,
A déli fény, mely élet-hőt adott,

A szív, mely árnyként kísér száz alakban,
A szem, mely még a sírban is ragyog,
Lélek, mely kinnal kettévált miattam,
A test, amelyből én csak rész vagyok,

A nap, mely nappal napfény-csókával főd be,
A hold, mely éjjel álmom óvja halkán,
Csillag, mely éj-s-nap óriz láthatatlan:

Ez volt anyám. Ó, nem volt anya jobb.
És nincsen többé, elmúlt mindörökké:
Lelkem jobb része, jó anyám — halott.

— **IDŐJÁRÁS:** Borult, ködös, nedves idő várható. A hőmérséklet némileg emelkedik.

— **Mihai nagyvajda magas kitiintetése.** Bucarestből jelentik: Ófelsége II. Carol király aláírta azt a rendeletet, amely jogot ad Mihai nagyvajdának, hogy az 1916—1919 évi háború emlékére alapított érdemrendet, mint Ferdinand király leszármazottja, viselje.

— **A hadbavonult alkalmazottak fizetése.** A minisztertanács a hivatalos lapban értelmező rendeletet közöl arról, mit kell érteni a hadbavonultak fizetésére vonatkozó törvénynek azon szavai alatt: „polgári fizetés.” A minisztertanács rendelkezése szerint ez alatt a szoros értelemben vett fizetést minden törvényes járulékkal kell érteni, úgy, amint ez a hatóságoknál a költségvetésbe be van jegyezve, hozzá számítva az esetleges havi fix remunerációkat is, amiket az összpontosítás előtt az illető tényleg kapott. A rendelkezés visszahatólag 1940 január 1-étől érvényes és a köztisztviselőkre és munkásokra vonatkozik.

— **Politikai gyilkosság Zágrábban.** Zágrábból jelentik: Mára virradó éjjel Zágráb egyik utcájában ismeretlen tettes hat revolverlövessel halálosan megsebesítette az ifjú jugoszláv egyesület volt elnökét Brtics Ivánt. Ezt az egyesületet annak idején Sztojadinovics volt miniszterelnök alapította és célja az volt, hogy a szerb elem fölényét biztosítsa Horvátországban. A rendőrség bizonyosra veszi, hogy a merénylet politikai bosszu műve.

— **Katasztrófát idézett elő a türelmetlen sofőr.** Ploestből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt Valeni közelében. Az 5784. számú teherautó kenyérrel megrakva érkezett a vasúti átjáróhoz, amelynek sorompója le volt engedve, mert Valeni felől várták a vonat beérkezését. A sofőr türelmetlen volt és kérte a váltóórát, hogy engedje keresztül a vonat befutása előtt. A váltóór teljesítette a kérelmet és az autó elindult, de ebben a pillanatban odaérkezett a vonat, amely a gépkocsit darabokra zúzta. A sofőr megmenekült, de a mellette ülő Ilei Nicolau kenyérkihordó szörnyethalt.

— **Jugoszláviában betiltják a kommunista-párt működését.** Belgrádból jelentik: Egy sajtókonferencia során Cvetkovics miniszterelnök kijelentette, hogy a politikai pártok működéséről hozott új törvény betiltja a kommunista-párt működését.

— **Tüzezés pusztította el néhai br. Bornemissza Elemér felsőszivágyi kastélyát.** Nagykárolyból jelentik: Az elmúlt éjjel tűz támadt néhai báró Bornemissza Elemér felsőszivágyi kastélyában. A tűz teljesen elpusztította az erdő közepén álló, gazdagon berendezett kastélyt. A kastély a bucarestii Keresztény Nők Egyesületének tulajdona volt. Báró Bornemissza Elemér 1919-ben Magyarországra távozott. Ittmaradt vagyonát az aiam kisajátította. Bornemissza báró felsőszivágyi kastélya, amely a vadregényes hegyek között, egy tölgy erdő közepén állt, a kisajátítás után az A. C. F. (Keresztény Nők Egyesülete) birtokába került. Az egyesület hatalmas költséggel nyaraló-telepet rendezett be a kastélyban bucarestii diáklányok részére. Minden évben 200—300 fővárosi diáklány töltötte nyári szünidejét a felsőszivágyi Bornemissza-kastélyban. A kastély éjfélkor gyulladt ki. Mint utólag kiderült, az épület egyik kéménye megrepedt és a repedéseken át kitóduló tüzzikrák gyújtották fel az épületet. Achim Pamfil, a kastély egyetlen lakója és őrzője tüzet rakott szobájában és az ő kéménye okozta a tüzet, amelynek tovaterjedését nem tudta megakadályozni. Még a saját ingóságait sem tudta megmenteni. hatalmas kastély teljesen leégett, a falak is földig elhamvadtak. A tüzkár 6—7 millió lei, amely nem térül meg, mert a kastély nem volt tűz ellen biztosítva.

Sí-felszerelések
cipők és az összes téli sportcikk új modellekben!

KECSKEMÉTI
TEMESVÁR, I.

— **Hatalmas áradások Jugoszláviában.** Belgrádból jelentik: Az olvadás és az esőzések következtében Jugoszlávia számos részében hatalmas áradások keletkeztek. Számos helyen a közlekedés már megszakadt és sok helyen a lakosságot ki kellett lakoltatni.

— **Belgium és Svájc aranyat küldött Amerikába.** Rómából jelentik: A Rex nevű olasz óceánjáró fedélzetén kedden délelőtt nyolcezer kilogramm aranyat indítottak az Egyesült Államokba. Az értékes arany szállítmányt Belgium és Svájc küldi New Yorkba az Amerikából rendelt áruk ellenértékéért.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Chisiu Teodor ötvenhárom éves köztisztviselő, Szuja Mária született Ruppert hatvanhat éves, Grob Anna született Brandl hetvenhat éves, Konstantinovic Borbála született Kleibl hetven éves, Darabati Aurel huszonhat éves földműves.

(—) **Rekviem a Dómban XI. Pius pápa halála napján.** Szombaton, február tizedikén, a temesvári püspöki székesegyházban XI. Pius pápa halálának első évfordulója alkalmából ünnepélyes gyászmise lesz. Az ünnepi rekviemet délelőtt kilenc órakor fanyes segédlettel Pacha Ágoston megyés püspök mondja.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Stangaciu Maria Ana, Gyovai János, Lateu Maria, Halmos Miklós Sándor, Szántó Mária, Kalocsay János.

(—) **Baran Coriolan dr. főpolgármester a fővárosban.** Baran Coriolan dr. főpolgármester tegnap délben Bucarestbe utazott, ahol a különböző minisztériumokban városi ügyeket tárgyal. Együttel magával viszi az árvízszabályozási társulatnak az új vízjogi törvény ügyében megszerkesztett emlékiratát is, amelyet a közmunkaügyi miniszter elé terjeszt.

(—) **Házasságok 1939-ben.** Temesvárott az 1939 év folyamán 1069 pár lépett házasságra. A vőlegények közül volt 850 nőtlen. 88 özvegy és 131 elvált, a menyasszonyok közül 877 hajadon, 65 özvegy és 127 elvált. Nemzetiségre nézve volt román 389 vőlegény és 325 menyasszony, magyar 258 vőlegény és 304 menyasszony, német 288 vőlegény és 299 menyasszony, zsidó 122 vőlegény és 118 menyasszony, szerb 26 vőlegény és 10 menyasszony, más nemzetiségű 16 vőlegény és 13 menyasszony.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Csütörtökön, február 8-án a következő gyógyszerterek tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner K. gyógyszerter.

Gyárvarosban a Maresal Joffre úton levő Schul gyógyszerter.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszerter.

Józsefvárosban a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerter.

Mehalában a Corvin gyógyszerter és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerterára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

— **A NAGYVEZÉRKAR RENDELKEZÉSE A SZABADSÁGOLÁSI ÉS LESZERELESI KÉRELMEK ELINTÉZÉSÉRŐL.** Bucarestből jelentik: A nagyvezérkar 16-ik számú közleménye: A nagyvezérkar tudomására hozza az érdekelteknek, hogy február 10-től kezdve nem intéz el olyan kérvényeket, amelyek a behívások elhalasztására, szabadságolásra, vagy leszerelésre vonatkoznak. A jövőben az ilyen kérelmeket az illetékes katonai egységekhez kell intézni, amelyek fel vannak jogosítva arra, hogy az érvényben lévő szabályok alapján a kérvényeket elintézzék. Ha tehát a fenti időpont után ilyen értelmű kérvényeket intéznének a nagyvezérkarhoz, azok válasz nélkül maradnak.

— **Gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyagbeteg**ek szívesen isznak reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert annak hashajtó hatása gyors és biztos, igen nyhas ezért nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— **Gyermekei tüzhaltalt haltak — az anya megőrült.** Chisinauból jelentik: Bulduresti községben Ana Catarghi asszony egyedül hagyta otthon két kisgyermekét. A két gyermek a kályha körül játszott és ruhájuk közben meggyulladt. Mire az anya hazaért, mindkettő szennéégett. Az asszony a borzalmak következtében megőrült.

— **Az igazságügyminiszter ellenőrző utja a vacarestii fegyházban.** Bucarestből jelentik: Tegnap délután 5 órakor Istrate Micescu igazságügyminiszter a miniszteriumi vezértitkár és a fogházak vezérigazgatójának társaságában váratlan látogatást tett a vacarestii fegyházban, hogy személyesen vizsgálja meg az ott uralkodó állapotokat. Az igazságügyminiszter megállapította, hogy a fegyház befogadóképesége kicsi és ezért vizsgálat tárgyává tette annak lehetőségét, hogy több pótpavillont építsenek. Egyben tudomásul vette a hiányokat is és intézkedett azok pótlásáról.

(—) **A vakok közönete.** A vakok temesvári egyesülete köszönetet mond a Kocsonyay-vendéglő társaságának azon 700 lei adományért, amelyet Augenstein feleségének elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén juttattak az egyesületnek, egyben részvétét fejezi ki az egyesület a haláleset felett.

Mozzi

Willy Birgel
a Hotel Sacher című kitűnő UFA-film férfi-főszerepét játssza.

MŰSOR:

Csütörtök, február 8.

APOLLÓ: Az asszony a kormánynál (német film.)
CAPITOL: Tengeri sasok (angol film)
CORSO: Egy pesti éjszaka (francia film.)
SCALA: Élni akarok (angol film.)

— Jelentkezhetnek az állampolgársági névgyűjteményből kimaradt izraelita vallású lakosok. Az izraelita vallású lakosok utólagos állampolgári jelentkezése körül még mindig tart a vita. Azok az izraelita lakosok, akik különböző okokból ki maradtak az általános jelentkezés alkalmával és így természetesen felülvizsgálás alá sem kerültek, az álláspontjuk, hogy a kormány által az utólagos jelentkezésre való felhívás részükre teljesen új helyzetet teremtett és az utólagos jelentkezés alkalmával jelentkezésüket éppen úgy el kell fogadni, mint a többi állampolgárokét. Ezzel szemben az írásbeli végző hatóságok sok helyen megtagadták az utólagos jegyzékbe való felvételüket. Ezt a vitát ezúttal a közigazgatási táblának az a határozata, amelyben kötelezte a hatósági szerveket, hogy az izraelita vallásúak utólagos jelentkezését is vegyék tudomásul. Ugy látszik azonban, hogy az izraelita állampolgárok utólagos jelentkezésének rendezése körül újabb döntés történt, mert az igazságügy-miniszter tegnap új rendeletet intézett az egyes városok tanácsaihoz. Ebben arra utasítja a városok tanácsait, hogy fogadják el az izraelita vallásúak utólagos jelentkezését, de csak azokat, akik az állampolgárok névjegyzékében még nem szerepeltek és így természetesen a revízió alá sem kerültek. Ezt a jegyzéket aztán terjesszék fel az igazságügy-miniszterhez.

— Gyógy- és kötszerrel látják el a társadalombiztosított. Törvényrendelet jelent meg a hivatalos lap hétfői számában arról, hogy az országos társadalombiztosító intézet 50 millió lei erejéig szabadkézből beszerezhet közvetlenül a gyárosoktól, illetve a helyi, vagy külföldi nagykereskedelmi lerakatoktól gyógyszereket, kötszereket és orvosi műszereket tartalék készlettel kiegészítésére. A bevásárlást a munkaügyi miniszter által összeállítandó bizottság végzi a számviteli törvények formásgaitól mentesen. A bizottságnak a központi árverési hivatal egy megbízottja is tagja lesz. A fizetés a társadalombiztosító tartaléktökéjének a terhére történik. Az állam részéről a hivatalos lapban már napok előtt jelent meg megbízás kiküldött bizottságok részére, amelyek 100 millió leit meghaladó összeg erejéig vásárolnak a külföldön szabadkézből gyógy- és kötszereket.

(—) Korcsolyák, rödlük, különböző vasárúk és háztartási cikkek olcsón kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5. szám.

— Betörőbandát lepleztek le Ploestiben. Ploestiből jelentik: A városban az utóbbi hónapokban rendkívüli módon elszaporodtak a betörések és lopások. Legutóbb Stefanescu Nicolae kereskedőhöz törtek be ismeretlen tettesek. A rendőrség munkája ezúttal már eredménnyel járt, sőt ennek kapcsán egy homoszekszuális társaságot is lepleztek. A detektívek megállapították, hogy a már régóta keresett betörőbanda tanyája a külváros egyik lakatlan házában van. Az itt megjelent rendőrségi közegek Nicolae Constantinescu sofőr társaságában három fiatalembert találtak, akik bevallották, hogy az utóbbi idők csaknem valamennyi betörését ők követték el. Ugyanekkor azonban az is kiderült, hogy az őrizetbe vettek homoszekszuális üzelmeket folytattak és a társasághoz még többen tartoznak. Most ezeknek kézrekerítésére is megtették a szükséges intézkedéseket.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Szombaton, 1940. február 10-én, este 9 órakor

Gino Gorini

a világhírű olasz zongoraművész egyetlen

HANG-VERSENYE

Műsorán Bach, Beethoven, Scarlatti, Chopin, Malipiero, Bartók, stb. művei szerepelnek. Jegyek: 20—120 lei árban a színházi pénztárnál

A Temes tartomány öt megyéjében 13 városban és 1228 községben másfél milliónál több ember lakik

Manuila Sabin, az országos statisztikai hivatal vezetője, most adta ki évkönyvét, amelyben az egyes helytartóságok különböző adatait sorolja fel. Az évkönyv szerint Temes-tartomány területe 34.767 négyzetkilométer és a lakosság száma 1.726.131 lélek. Temes-tartomány öt megyéből áll, amelynek összesen 50 járása van. A tartomány területén van tizenhárom város és 1228 község.

Az egyes vármegyék adatai a következők: Temestorontálmegye 7609 négyzetkilométer, 499.488 lakos, 13 járás, két város: Temesvár és Lippa, 239 község. Aradmegye 6248 négyzetkilométer, 449.426 lakos, 10 járás, egy város:

Arad, 225 község. Krassómegeye 4693 négyzetkilométer, 197.192 lakos, 7 járás, 2 város: Oravica és Resica, 122 község. Hunyadmegye 7795 négyzetkilométer, 337.883 lakos, 12 járás, 5 város: Déva, Hátszeg, Vajdahunyad, Szászváros és Petrozsény, 415 község. Szörénymegye 6422 négyzetkilométer, 242.142 lakos, 8 járás, 3 város: Lugos, Karánsebes és Orsova, 227 község.

A lakosság számának megállapításánál csak az 1930. évben tartott népszámlálás után következett természetes szaporodásra voltak tekintettel. Az egyes megyékbe más vidékekről való hozzávándorlást nem vették figyelembe.

— A magyar nyilasok lázadási bűnpere a törvényszék előtt. Budapestről jelentik: A törvényszék Avedik tanácsa szerdán kezdte tárgyalni gyorsított eljárás alapján a Hungarista mozgalom letartóztatott tagjainak bűnügyét. Az ügyész szerint a vádlottak úgynevezett párthadsereget akartak szervezni és fegyverekkel is rendelkeztek azzal a céllal, hogy a hatalmat erőszakos eszközökkel átvegyék és megdöntsék a fennálló társadalmi rendet. Az ügyész a vádlottakra súlyos büntetést kért.

— Egyiptom nem ismeri el a Szovjetuniót. Kairóból jelentik: Az egyiptomi minisztertanács még augusztus hónapban elhatározta, hogy elismeri a Szovjetuniót. Azóta a világpolitikában nagy változások történtek és tegnap az egyiptomi minisztertanácsban Machel miniszterelnök bejelentette, hogy a Szovjetunió elismerése jelenleg nem időszzerű.

— Halálos autószerencsétlenség ért egy híres festőművészt. Hollywoodból jelentik: Schaffer Arthur festőművész menyasszonyával együtt Hollywood mellett autószerencsétlenség áldozata lett. A fiatal festőművészt, aki mindössze 21 éves volt a világ egyik legnagyobb ígéretének tartották szakkörökben. Schaffer Arthur és menyasszonya a szerencsétlenség helyszínén szörnyethaltak.

— Keresnek egy kalandos életű magyar arisztokratát, hogy vegye át nagy örökségét. Párisból jelentik: A magyar hatóságok értesítést küldöttek gróf Erdődi János Párisban élő magyar arisztokrata címére, hogy nagyobb birtokrészt és készpénzt örökölt. A francia hatóságok értesítették a magyar árvaszéket, hogy a gróf Párisból ismeretlen helyre költözött. A kalandos életű magyar arisztokrata a Bolívia—Paraguay között lefolyt háborúban, a bolíviai hadseregben, mint repülőtestet teljesített szolgálatot és ebben a hadseregben őrnagyi rangot nyert el.

— A francia rendőrség házkutatást tartott több Párisban élő orosz lakásán. Párisból jelentik: A francia rendőrség házkutatást tartott a párisi szovjet kereskedelmi kirendeltség épületében. A házkutatást kiterjesztették ezután a kommunista-gyűlési szövetkezetekre, valamint több sportegyesületre is. A rendőrség a házkutatás során sok terhelő bizonyítékot talált.

(—) Vig tarka-estet rendez szegényei faszükségletének fedezésére a józsefvárosi izraelita nőegylet ma, február 8-án, este 9 órakor a Zsidó Kultúr Otthonban. A mindennapi élet gondjai közepette üdítőleg hat az olyan kikapcsolódás, amely akarva, nem akarva vig kedélyre hangol. A műsort Löw-Beer Béláné és Grünwald Emil (Csampi) állították össze nagy gondossággal és megfelelő hozzáértéssel. A műsort tánc követi.

(—) Orvosi hír. Dr. Popovicu V. szemész-főorvos hazaérkezett és ismét rendel délután 3 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ között. Timisoara I., Brediceanu ucca 2. (Hitelbank-palotában.)

(—) A Katolikus Népszövetség közgyűlése. Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség Temesvár-Egyházmegyei Központja február 11-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartja rendes évi közgyűlést a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület Tigrului ucca 7 szám alatt levő helyiségében. A Népszövetség vezetősége kéri tagjait, valamint a népszövetségi munka iránt érdeklődőket, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

(=) A nyersbőr maximális árai. A polgármesteri hivatal most állapította meg a nyersbőrök maximális árait február 10-ára. A hentesek és mészárosok az általuk levágott állatok bőrét, amennyiben az meghaladja a tizenhat kilogrammot, kötelesek a vághídon működő bőrtávtételei bizottságnak rendelkezésre bocsátani. A tizenhat kilónál felüli bőrök ára különként a következő: fehérbőr 40 lei, vörösbőr 42 lei. Hibás, összevagdalt és lyukas bőroknál az árak öt-tíz százalékát levonják.

Olaszországot emlékiratban tájékoztatták a lengyelországi helyzetről

Párisból jelentik: A Quirinal mellett működő római lengyel nagykövetség memorandumot nyújtott át az olasz külügyminiszteriumban. Az emlékirat részletesen felsorolja azokat az adatokat, amelyek megvilágítják a német megszállás alatt álló lengyel területek lakosságának helyzetét. (Rador.)

(—) Hirtelen halál. Bergkessel Ferenc negyvenhét éves pincér agyszélhűdés következtében hirtelen meghalt. Városszerte ismert volt, különböző helyiségekben dolgozott, legutóbb a Barna medve vendéglő fizető pincére volt. Gyászolják özvegye, leánya és bátyja. Temetése ma délután négy órakor megy végbe a józsefvárosi temető kápolnájából.

(—) A temesvári mentők januári működése. A hivatalos kimutatás szerint a temesvári mentők az év első hónapjában 121 esetben nyújtottak első segítséget, 325 betegszállítást végeztek és 291 esetben mozgóorszót teljesítettek. Januárban a mentők segítségét összesen 737 esetben vették igénybe.

— Magyar kereskedelmi bizottság utazik Moszkvába. Budapestről jelentik: A közeljövőben magyar kereskedelmi bizottság utazik Moszkvába, hogy tárgyalásokat kezdjen az orosz gazdasági bizottsággal. A magyar kereskedelmi küldöttségben helyet kap a Nemzeti Bank képviselője és a kormány megbízottja is. Magyarország a Szovjet-Unióból galíciai fát, nyersbőrt, szőrmeiket és mangánércet vásárol.

Csütörtökön ünnepélyes premier

legújabb és legjobb filmje

ÉLNI AKAROK

A velencei filmkiállítás aranyéremmel kitüntetett filmje, melyet az összes világvárosokban hónapok óta a legnagyobb szenzációként mutatnak be.

Csütörtökön délután 3 órakor olcsó helyárakkal

Angol-francia szövetség

Wagner Richard, a vörös forradalmár

Amikor a zene tejedelmé koronás fők lemondását követelte és ő akart a szász köztársaság elnöke lenni

Wagner Richard zenei műalkotásairól minden művelt kultúrember kellő ismeretekkel rendelkezik. Zenedrámaik mindenütt jól ismerik és tudják róla azt is, hogy ő a bayreuthi „Festspielhaus” megteremtője. Wagnert, a „politikai kalandort” azonban már kevesebben ismerik és azért hadd essék most szó Wagnerről, a politikusról.

UDVARI KARNAGY A FORRADALMÁROK TÁBORÁBAN

Goethe egyik közismert axiomája: „Politisch Lied ein garstig Lied!” Azt kellene hinni, hogy ennek a mondásnak igaz és bölcs értelmét kiváltképpen azok az istenáldotta szellemek látják be, akiknek dal a leheletük, tiszta harmónia a szívük dobbanása és elgyönyörködtető melódia a gondolatuk. Nehezen érthető tehát, hogy Wagner Richard életében volt olyan korszak is, amikor eladta a lelkét a politika ördögének. Történt pedig ez Drezdában eltöltött évei alatt, amikor is Wagner szász udvari karnagy volt és ugyanakkor a forradalmárok táborában egyike lett az elkeseredett, radikális gondolkodóknak. Kezdetben, Raackel Ágoston karizmatikus leszerződötté Wagnert a „Vörös zászló”, (Die rote Fahne) című népujság belmunkatársának, a mely újságnak Raackel volt a szerkesztője, továbbá összehozta Wagnert az orosz Bakunin Mihállyal, Semper Gottfrieddel és a haladás többi fanatikus forrongóival. Ilyen környezetben Wagner hamarosan élharcosa lett a munkásbujtatóknak. Az 1849. évi felkelésben Wagner május 3-tól 9-ig már fontos szerepet vállalt és parancsnoki tisztséggel kémőrszemnek küldték fel a templom tornyába. Ez alkalmossal kétségtelenül elfogták volna és mint többi társára, reá is halálos ítélet várt volna, ha első felesége, az okos és elővigyázatos Planer Minna, ügyes csellel haza nem csalja Wagnert a toronyból. Csak így sikerült Wagnert az államhatalom poroszói elől megmenteni és a szükésre alkalmas pillanat elérkeztéig elrejtteni.

SZÖKÉS — HAMIS UTLEVELEL

A szökés azonban mulhatalanul szükséges volt, mert Wagnert ekkor a hatalmon levők szemében már tulságosan kompromittált embernek ismerték. Még azzal is vádolták akkor, hogy a hercegi palotát ő gyújtotta fel, de ez a vád valótlannak bizonyult. A történelmi valóság szerint ezt a gyújtogatást Wagner egyik névrokona Wagner Waldemar cukrászmester követte el, aki ezért életfogytiglani fegyházzal lakolt. De Wagner Richardnak ekkor már annyi volt a rovasán a reabizonyítható régebbi cselekedeteiből kifolyólag, hogy nagyon is indokolt volt a szökése. Egyedül az a vétke, hogy egy ön-öntő-mesternél nagymennyiségű kézigránátot rendelt, elegendő lett volna ahhoz, hogy Wagnernak a nyakát szegje. Felesége és néhány meghitt barátja tanácsára tényleg a szökést választotta és éjnek idején, rejtett ösvényeken vezette el a „Zum Steiger”-hez címzett vendéglő tulajdonosának a fia Chemnitzbe, ahol Wagner egyik sógora, Wolfram nevű kereskedő, egykori operaénekes, adott neki — nem szívesen — egy éjszakára szállást. Rákövetkező éjszaka a szökevény kocsin folytatta útját Weimarba, utyai jóbarátjához, leghívebb mentorához: Liszt Fe-

Színház

Fekete Mihály jubileuma Felszeghy Mária vendégfelléptével

Február 18-án, vasárnap délután hat óra-kor Lyon Lea előadásában jubilálja Fekete Mihály harmincöt éves színészi működését. A temesvári jubilaris előadás iránt olyan élénk érdeklődés nyilvánul meg, hogy máris biztosított-nak mondható a zsufolt nézőtér. Az előadás érdekessége lesz Felszeghy Mária vendégfellépte, aki a szegedi szabadtéri játékok hősnője volt, a szépség és a talentum megtestesítője. Nagy öröme lesz a temesvári közönségnek, hogy a fiatal művésznőt megismerheti. Lyon Lea címszerepe pompás alakítása a kitűnő színésznőnek. A darab szereposztása elsőrangú művészek játékában nagy sikert hoz majd és ritka művészi eseményt avatja Fekete jubileumi előadását. A városi színház pénztára már árusítja a jegyeket.

renchez. Ez hamis útlevelet szerzett Wagnernak, aki így kiszökhett Svájcba. Ekkor a drezdai államrendőrség már könyörtelenül üldözőbe vette a politikailag súlyosan bűnös Wagnert és az ellene kiadott köröző levél felkelésben való lényeges résztvétel vádjával illette, az összes hatóságok pedig utasítást kaptak a szökevényt mihamarabb kézrekeríteni és a drezdai fogházba szállítani. Szerencsére azonban a svájci alnemek hazájában nem törődtek sokat az ilyen köröző levelekkel.

Wagner számkivetése hosszú éveken át tartott és ezen idő alatt a halhatatlan zenedrámaik megalkotója, mint nagy elődje, Wolfgang Amadeus Mozart is, megtanulta ismerni a szükségét, a nyomort. Ebből az időből származó levelei mind kétségbeesés ijesztő sikolyai. Az 1864. évben végre ütött Wagner számára a felszabadulás órája. Ezt egy koronás főnek, a rajongó lelkű fejedelemnek, II. Lajos bajor királynak köszönhette, aki megvalósította Wagner vágyalmát, a bayreuthi „Festspielhaus” és a Wahnfried-kastély felépítését. A mecénás fejedelem Bayreuthban Wagnernak egy művészköztestársaságot alapított, ahol Wagner kénye-kedve szerint cselekedhetett és teljhatalmu elnökként szerepelt. Itt ő „als der erste seines Volkes, der freieste der Freien” módjára élt. Ezeket a szavakat még 1848 június 16-án a drezdai „Vaterlandsverein”-ben tartott szónoklata közben harsogta oda a szász királynak azzal a követeléssel, hogy nyilvánítsa az országot azonnal köztársaságnak, „szabad állammak” és ugyanakkor önmagát: „a legelső republikánust, a nemzet első polgárát, szabadok közt a legszabadabbat akarta” az ügyek élére állítani. Egyben arra szólította fel ekkor az arisztokráciát, hogy mondjon le a címekről és szerzett jogokról, majd pedig élesen támadta a pénzuralmat is. Hogy milyen halálos komolysággal élte bele magát Wagner a republikánus állásfoglalásba, annak fényes bizonyosságául szolgál az ő tollából eredő vezércikk, amely többek között ezeket tartalmazza: „A régi világ összeomlik és romjain majd egy új világ épül fel, mert a magasztos istennő, a forradalom, a viharok szárnyán száguldvá közeledik, jobbában pallosával, baljában az igazság szövétnekével.”

A Baumgarten-díj bántási nyertese

(sz. gy) Baumgarten Ferenc nagynevű mecénása lett a magyar irodalomnak, amikor tizenkét év előtt bekövetkezett halála alkalmával felbontották végrendeletét és kiderült, hogy egyik budapesti nagy bérházát és tekintélyes vagyont képviselő értékpapírjait irodalmi alapítványként hagyta hátra. A hagyatékot a végrendelet rendelkezéseinek megfelelően nyolctagú tanács kezeli és az örökhagyó akaratainak teljesítésében minden esztendő január tizenharmadikán, Baumgarten Ferenc halálának évfordulóján, jutalmakat és díjakat oszt ki a legérdemesebb magyar írók között. Az irodalmi hagyaték kamatainak szétosztását minden évben nagy sajtópolemia előzi meg és így volt ez az idén is. Voltak, akik Szép Ernő és Szász Zoltán érdekében jelentettek meg cikkeket, mások meg — közöttük elsősorban Kodolányi János, a neves színműíró — hevesen elleneztek, hogy Szép Ernő a jutalmazottak között legyen. A sajtófront heves csatáiban Szép is, Szász is hősi halált haltak. Mások kapták a díjakat.

Azok között, akik a háromezer pengős jutalomban részesültek, van Ambrózy Ágoston is, aki a Színházi Magazin egyik tehetséges szerkesztője. A jutalmat a bíráló bizottság véleménye alapján Madár című verseskötetével érdemelte ki. A kitüntetés bennünket azért érdekel közelebbről, mert Ambrózy bántási származású, családja innen került Felsőmagyarországra. Életrajzát Ambrózy maga így írta meg a Déli Hírlap számára:

Huszonöt éves vagyok. Én magam Zemplénben születtem, de nagyszüleim és közeli rokonaim ma is a Bántásban élnek. A Baumgarten-díjat Madár című kötetemmel nyertem el, amely verseimet tartalmazza. Mostanában inkább prózai és színpadi művek foglalkoztatnak. A legutóbbi évben újságírás-

LEGÚJABB PÁRISI MODELL

Fekete gyapjúkabát asztrakán csíkokkal

BÁTOR KIALLÁS

De Wagner nemcsak poétája volt a politikának, hanem benne politikai belátás és előrelátás is volt. Ezt bizonyítja az a felhívás is, amelyet az 1848. év tavaszán Wiegand tanárhoz, szászországi képviselőhöz, a frankfurti nemzetgyűlés alkalmából intézett és amely felhívásban bátor kiállással, elszántan száll síkra a szövetségi gyűlések és a kis államok megszűntetéséért, követelte a népszerűgyűlés megalakítását és a Franciaországgal kötendő véd- és daczövetséget javasolta, ami akkoriban mind igen merész és tul forradalmi jellegű indítvány volt.

Wagner Richardot sokan maró gunyúval, a politika Dan Quichote-jének csufolták és bár csínytevései a politika porondján gyakran balul ütöttek ki, ennek ellenére is tagadhatatlan, hogy az ő minden irányban tartalmas lényének egyik zugában az államférfi szelleme szunnyadt. Guttman Miklós

sal foglalkozván bizonyos fokú „irodalomtalan-ságba” süllyedtem s ezért igen nagy örömmel és ösztönzéssel töltött el a díj elnyerése annál is inkább, mert egészen váratlanul ért a kitüntetés. Ófrancia népdalokat fordított. Műfordításkötet lesz belőle. Többet nem tudok mondani magamról. Itt küldöm egyik versemet a Déli Hírlap részére.

Eső után

Eső után hasad a kék,
meztelenül ragyog az ég,
a csatornán friss víz csorog,
a torkos föld ma jóllakott
és nedvesen és részegen
táncol a fény a réteken.
Ma éjszaka zizeg a nász
arasznyit nő minden kalász!

Széles talárban megy a pap,
a hívek félreállanak,
a pap ma szépen prédikált,
szava szivekbe csordogált,
s termékenyen és könnyesen
csillan jóság a szemeken.
Eső után az emberek
meleg éneket zengenek.

Egy asszony áll a kert alatt,
hajába fények hullanak,
a fény a fákön pereg át,
simítja áldott derekát.
Az asszony holnap szülni fog,
szíve alatt élet lobog,
Isten akarta, úgy lehet,
hogy szerelmeső esett.

Eső után hasad a kék,
meztelenül ragyog az ég,
magam is rimet ragadok,
vidám vagyok, költő vagyok,
a termékeny világ felett
szívet s ceruzát hevezek,
és dalolok dalt, nevetőt,
adjon Isten sok jó esőt!

Igazi közvélemény

Az Átlagember, aki ebben a rövidreszabott írásban szerepel, negyvenkilenc éves, enyhén kopaszodik és kis, őszülő bajusza van. Kissé testes, de nem elhízott, mint a negyvenen felüliek általában. Egy és fél dioptriás szemüveg csillog az orrán, télen meleg fehérműt hord, vigyáz az egészségére és zord időben nem mozdul ki a lakásából, ahol családja körében kényelmes papucsban és testére kellemesen simuló házikabátban rádiót hallgat. Feleségével husz év óta él boldog házasságot, fia jövőre érettségizik, leánya varrodába jár, mert gyakorlati pályára készül. Könyvelő egy nagy vállalatnál, elsején a levonások után hatezerháromszáz leit visz haza, mellékjövedelme órákonyveléssel ezeregyszáz lei havonta, háromszobás lakásban lakik, nehezen él meg és panaszkodik a drágaságra. Rendes, szorgalmas, kiegyensúlyozott átlagember, amelyből néhány millió van az országban. Nem különösebben művelt, de nem is tudatlan, újságot járát, néha elmegy a moziba, ritkán könyvet olvas, az irodában sok mindenről beszélnek, az itt elhangzottakat elraktározza a fejében és ez sokszor hasznára válik.

Átlagembert hosszú ideje ismerem és csodálom nyugodtságát, higgadságát, megfontolt-ságát. Regóta szerettem volna már hallani véleményét az életről, emberekről és eseményekről általában, mert Átlagember száján keresztül az összes átlagemberek beszélnek. És ha meg-gondoljuk, hogy békében az adófizető alanyok, háborúban pedig a dandárok és hadosztályok nagy többsége ilyen átlagemberekből áll, tulajdonképpen véleménye elsőrendűen fontos. Különös véletlen félóra egymás mellé sodort bennünket. Mindketten egy állami hivatal előszobájában várakoztunk, amíg sorra kerültünk és a várakozás unalmát beszéddel kergettük el.

Kezdődött a hideggel, majd ennek édes testvérével, a fahiánnyal, azután rátértünk a drágaságra, mert ha két ember összekerül, erről feltétlenül beszélni kell. Szidni a boltost, a gyárost, a nagykereskedőt szinte kötelesség, a csordultig telt polgári lélek megkönnyebbül utána.

Átlagember: Csak azt nem értem, hogy miért nincsen petróleum, hiszen annyit termelnek belőle, hogy a külföldnek adjuk el.

En: Ezt magam se értem, de ha jól tudom, mostanában éppen sok szó esik a petróleumról. Bizonyára olvasott erről az újságban és hallott a rádióban.

Átlagember: Azt mondják, hogy a petróleum dönti el a háború sorsát. Különös, azelőtt a fegyver döntötte el a háború sorsát.

En (merész kanyarulattal rátérek a háborúra): Mit gondol: ki fog győzni?

Átlagember: Ki tudhatja ezt... Az angolok azt mondják, hogy csak ők győzhetnek, a németek pedig, hogy csakis ők... Így volt ez a világháborúban is...

En: Nincsen kialakult véleménye vagy meggyőződése?

Átlagember: Nincsen... Nem is lehet... Mi, kisemberek nem ismerjük a politikuskok szándékait és a hadvezérek terveit. Amit tudunk, azt az újságokból és a rádióból tudjuk. Ez pedig nem megbízható, mert másképpen beszél London és másképpen Berlin. Ha sokáig hallgatja az ember a rádiót, belebolondul.

En: A belebolondulást illetően egy véleményen vagyunk. Azonban vegye figyelembe, hogy olyan hadvezér még nem született, aki bevallaná, hogy az ellenség fog győzni. Tehát valamilyen érthető, hogy minden katona és minden államférfi a saját népe és hadserege győzelmében bizakodik.

Átlagember: Van még valami, amit nem ér-

tek. Miért sülyesztik el a hajókat? Nem kár értük? Emlékszem, amikor nászuton voltam, Triesztből Velencébe egy ilyen óriási hajóval utaztunk. Gyönyörű utazás volt, azóta sem jártam Velencében, azt hiszem, ebben az életben nem is jutok már oda. Ha elgondolom, hogy mennyi ilyen szép nagy hajót küldtek a tenger fenekére, azt kellene hinnem, hogy a hadviselők megőrültek.

En: A megőrülést illetően szintén egyezik a véleményünk. Amint a szavaiból kiveszem, Ön egyáltalában nem lelkesedik a háborúért?

Átlagember: Nem mondaná meg, miért lelkesednék? Nézze kérem, én egyszerű polgárember vagyok, aki tudom, mennyit érek és nem akarok több lenni. En végigcsináltam a világháborút és tudom, mit jelent lövészárokban élni, őrfjára menni, szuronyrohamban résztvenni, pergőtűzet végigszenvedni.

En: A lelkesedés, a belső tűz, az a tudat, hogy az új nemzedék jobb jövőjéért harcol. Ez nem tölti el önérzettel a lelkét? Hiszen önnek is van fia, akinek bizonyára boldogabb sorsot szeretne, mint amilyen magának van.

Átlagember: Az én lelkesedésem csak addig terjed, hogy nyugalomban és békében élhessek a lakásomban, legyen elég tűzifám, decemberben vágassak disznót, vasárnap délután elmehehessek a kávéházba barátaimmal beszélgetni, eltarthassam a családomat és ha megöregszem, kapjam a nyugdíjat. Ennél többet nem akarok. Ami pedig a fiamat illeti, meg lennék elégedve, ha úgy élhetne, mint ahogyan az apja élt. Jövő-

re leérettségizik, akkor beadom egy bankba gya-kornoknak és ha szorgalmas, mehet felfelé a ranglétrán, felviheti a cégjegyzésig.

En: Mai divatos meghatározás szerint ön elpuhult és kényelmes nemzedék, akit a kor szelleme nehezen ráz fel tunyaságából.

Átlagember: En ugyan nem tudom, hogy a kor szelleme milyen jögon osztályoz engem ebbe a kategóriába, de ha neki úgy tetszik, nem tiltakozom ellene. Legyen. De mi vagyunk többségben, mi elpuhultak és kényelmesek fizetjük az adót, mi vagyunk tulajdonképpen az állam alapja, nekünk hozzák a törvényeket és rendeleteket és ha szavazásra kerül a sor, a mi szavunk dönt. A lángesüek, a forradalmárok, a kalandorok, akik talán örülnek a háborúnak, kisebbségben vannak. En ugyan nem értek a politikához és diplomáciához, de ha nagyon keresnek a francia, angol meg német hadseregben az embereket, ott is jobbára csak ilyen magamfajta férfiakat találnának, akik jobban ezerek a füstölt oldalast, mint a lelkesítő szónoklatokat, a jó moziműsört többre becsülik a betonerődítményeknél és a meleg lakást a rádióval a havaz lövészárknál. Tessék elhinni, kérem, ez az igazság, aki mást mond, az nem ismeri az életet.

Igyekeztem ezt a rövid beszélgetést lehetőleg hiven visszaadni. Átlagember tulajdonképpen semmi újat vagy lényegeset nem mondott. Legfeljebb csak az lehet fontos, hogy ilyen átlagember sok millió van és miután belőlük kerülnek ki a hadosztályok, talán mégsem közömbös, hogy miképpen vélekednek a névtelenek, a szürkék, a kényelmesek és elpuhultak. Annál is inkább, mert rendszerint az ő nevükben szoktak beszélni azok, akik háborút hoznak a földre...

K. S.

Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök nagybőjti pásztorlevele a pogány szellem ellen

Szegedről jelentik: (Dunaposta.) Glattfelder Gyula dr. csanádi megyéspüspök most adta ki nagybőjti pásztorlevelét, amelyben többek között ezeket mondja:

— A nyugatról szétáramló mételet keletre terjesztett istentagadó pogány szellem gyakorlatilag törekszik az életbe áttülni s a közérkölesöket a vadak szintjére leszállítva a vallási, állami és családi rendet teljesen felbontani. Jött-ment álaposto-

lok a tömegeket csak azért akarják hatalmukba keríteni, hogy felhasználják őket pillanatnyi földi célok elérésére. A katolikus egyház lelkeket megbékítő, ellentéteket elsimító világhivatását mindig teljesítette és ma is büszkén vallja, ami beszédes bizonyíték Szent Pál apostol szavaiban, miszerint: „Itt már a hívek testvéries közösségében nincs pogány, nincs zsidó, nincs barbár és nincs szíttya.”

SPORT

Döntetlenül végződött a második cseh—magyar jégkorongmérkőzés. Cseh-Morvaország és Magyarország válogatott csapatai újabb mérkőzést játszottak, amely ezúttal döntetlenül végződött. Az időjárás nem nagyon kedvezett a játéknak. Az eredmény annál is inkább meglepetésnek számít, mert vasárnap a magyar csapat 6:0 arányú vereséget szenvedett a cseh csapattól.

Román teniszjátékosok olaszországi portyán vesznek részt. Márciusban Olaszországban nagyszabású teniszversenyeket rendeznek, amelyeknek színhelye Róma, Capri, Palermo és Allassio. Ezeket a versenyeket román részről Bereczky Magda és Tasescu vesznek részt. Ugyancsak indulnak a versenyeken a legkiválóbb olasz, spanyol, német, jugoszláv és görög játékosok is.

Franciaország összeállította az angolok elleni válogatott csapatát. A francia és az angol válogatott csapatok vasárnap Párisban találkoznak. A francia válogatott legutóbb Portugália együttese felett győzelmet aratott. Az angolok ellen ugyanaz az együttes áll ki, amely legyőzte Portugália válogatottját. A csapat a következő: Hiden—Van Dooren, Mattler—Bourbotte, Jordán, Diagne—Courtois, Hilk, Korányi III., Heisserer, Veinante.

Egy csoportban bonyolítják le a nemzeti B) bajnokságot. Hír szerint a jelenlegi bajnokság befejezése után a nemzeti B) bajnokságot olasz mintára egy csoportban bonyolítják le.

A Rapid és a Venus jégkorongcsapatai újabb mérkőzést játszanak. A Rapid jégkorongcsapata megnyerte az országos bajnoki címet. A döntőben a Venus együttesét sikerült legyőznie. A két csapat vezetősége elhatározta, hogy újabb mérkőzést rendeznek, amelynek keretében a Rapid és a Venus a Davila ezredes által felajánlott szép serlegért küzdenek.

Február 25-én kezdődnek a nemzeti bajnokság küzdelmei. A szövetség körlevelet intézett az egyesületekhez, amelyben közölte, hogy a bajnoki küzdelmek február 25-én feltétlenül megkezdődnek. Erre a napra az egyesületek kötelesek a pályákat rendezni.

Bíró nem versenyez többé. Bíró, a tehetséges jégkorongozó a bajnokság befejezése után a fővárosból hazautazott Csíkszeredára. Elutazása előtt kijelentette, hogy a jövőben nem fog versenyezni. Meg van elégedve az eddigi szereplésével, csapata ebben az évben is megnyerte a nemzeti bajnokságot.

Az Ország Őre intézmény vizsgálatot indít Serbanescu vereségének ügyében. Serbanescu román öklölvívő vasárnap vereséget szenvedett Königsbergben. Nem lenne ebben semmi különös, mert ez megtörténhetik bármelyik versenyzővel is. Az a körülmény azonban, ahogyan Serbanescu ezt a vereséget elszenvedte, arra indította az Ország Őre parancsnokságát, hogy haladéktalanul vizsgálatot indítsa az ügyben, mert valamilyen oknak közre kellett játszania, hogy Serbanescut ellenfele már az első menetben kiütéssel győzte le. Mindenesetre a jövőben csak előzetes és alapos vizsgálat alapján adnak engedélyt arra, hogy a román versenyzők külföldre menjenek.

A DÉLI HIRLAP
BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipscani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák-
kal szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriein

= KÖZGAZDASÁG =

A kenyérbélyegek új rendje

A pékek április 1-től új fajta nyilvántartást vezetnek

A gabonaértékesítési törvény szerint a városokban és ezek külvárosaiban a pékek minden fajta kenyér és kalács süteményre ellenőrző bélyeget kötelesek ragasztani, amit a pénzügyi hatóságtól ingyen kapnak. A lisztfogyasztás és a bélyegek pontos használatának ellenőrzésére külön előírt könyvet kell a pékeknek vezetniük.

A gabonaértékesítés központi hivatala a hivatalos lap 5-iki számában terjedelmes utasítást közöl most a rendelkezések végrehajtásáról.

Ötféle ingyenes ellenőrzési bélyeg lesz és pedig az 1 kg. sulyu kenyér és kalács süteményekre rózsaszínű, a 750 gramos süteményekre zöld, fél kilós süteményekre gesztenyebarna, negyedkilós süteményekre kék és a 60—100 gram közötti süteményekre narancs színben. A bélyegeket a közvetett adó megállapítási pénzügyigazgatóság osztja ki minden hónapban egyszer, három nappal a hó kezdete előtt. A pékeket kifüggesztés útján tudomásukra adott végzéssel betűrend szerint és órák szerint beosztva hívják meg a szükséges bélyegek átvételére. A kiadott bélyegekről a pénzügyigazgatóság jegyzéket vezet, a pékeknek is előírt, ugynevezett carnet-borderouja lesz, amelybe beírják a neki kiadott bélyegeket számozásuk szerint. A bélyeg mennyiségét a pék bejelentett szükségletei szerint állapítják meg, ha azonban a hónap közben kifogynak, az adóhivatalnál pótlást kaphatnak.

A pékek carnet-borderoujukat megőrizni és ellenőrzésnél felmutatni kötelesek. Április 1-ig a most használt könyvek alapján, azon túl a carnetek alapján ellenőrzik, hogy a bélyegeket szabályosan használta-e a pék. A süteményeket

csak a fent említett bélyegsorozatok súlymennyiségei szerint szabad gyártani és kg-ig minden darabra a megfelelő egy darab bélyeget kell felragasztani, 1 kg-on felül csak 2, 3, 4, vagy 5 kg. sulyu sütemények készíthetők és ezekre ugy kell felragasztani az 1 kg-ra szóló bélyegeket, hogy szétvágás esetén minden kilónyi sütemény darabra 1—1 bélyeg jusson.

Kifli, perec, zsemlye és kétszersült nem bélyegezendő, ha a suly nem több 60 grammnál.

Az ellenőrzés úgy történik, hogy fekete kenyérenél a liszt 740 ezreléke, fehérnél 800 ezreléke számítatik elhasználnak, 3 százalék megengedett eltéréssel úgy felfelé, mint lefelé. Az ellenőrzésről két példányban vesznek fel jegyzőkönyvet. Az egyik a pénzügyi hatóságnál marad, a másikat a gabonaértékesítő hivatal központjához terjesztik be. Kihágás megállapítása esetén a jegyzőkönyvből egy harmadik példányt a pénzügyminisztérium fogyasztási illeték igazgatóságához kell felterjeszteni.

A pénzügyi gárda ezeknek az utasításoknak a megjelenésétől számítandó 30 napon belül kérdőíveket állítat ki a pékekkel termelő képességről és a fogyasztott bélyegmennyiségről. A kitöltött kérdőívek egyik példányát az adóhivatal, a másikat a gabonaértékesítő központ kapja.

Motorkerékpáros katonai őrszolgálat Európa legmagasabb útján

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

70

— Na jó, — hagyta rá végül nagylelkűen, — egy órát engedélyezek. De szemmel tartom, mert ez az én kötelességem.

A hanghordozás megint lassan a magasba emelkedett, mintha csigán húzták volna fel. A doktor mindkettőjük vállát barátságosan veregetve, kitzszkoltta őket az előszobába és odakint újra próbált a lelkükre beszélni, hogy jelentsék ki megbízóiknak: eddig még nem találták meg a gyanúsítottat.

Amikor eltávoztak és nem tértek vissza, Iván Stojanovics felé fordult, aki hatalmas zsebkendőjével verejtékező homlokát törülte.

— Miért nem hagyta, hogy elmenjek? A végén mégis csak fel kell menni a rendőrségre.

A nők zavartan hallgattak. Isabel arca sápadt volt, nyilvánvaló megdöbbenés vett rajta erőt. A doktor is olyan fanyar ábrázatot vágott, mintha soha jó kedv nem honolt volna rajta. Iván végigjártatta tekintetét mindhármukon, az elkobzott fél kesztyű kóválygott az agyában és látva a nyugtalan arcokat, rádöbben, hogy magára erőszakolt biztonságtudata nem ér egy fabatkát sem. Hogy megtörje a kínzó idegességet és megnyugtassa a remegő Isabelt is, fölényes, határozott hangon szólott:

— Megyek a rendőrségre. Úgy sem tudnak kibabrálni velem.

— A fél kesztyű, — dörmögött Stojanovics. — Te elveszítetted a másik felét. Talán éppen ott...

Iván elfordult. Egy pillanat alatt átcikkázott az agyán, hogy a kesztyűjét lerakta és ott hagyta a jégrefagyott fatöncön, amikor Acevet kereste. Az összeesküvők rejtekhelyét talán felfedezték és az ott talált fél kesztyűt is elárulta. Mintha szíven ütötték volna.

— Nincs mit tanakodni, — kiáltott fel Isabel hevesen. — Azonnal menekülni fogunk. Csak nem fogjuk ezért itthagyni a bőrünket. — Izgatottan járt fel és alá a szobában és megfogta Iván karját. — Egy viláért sem engedem, hogy egyedül menj, egy viláért sem! — ismételte meg szokatlan ellágyulással, mint aki tudatában van, hogy mindaz, ami történt, alapjában az ő hibája. — Igaz-e, kedves doktor?

Stojanovics morgott valamit, de amikor látta, hogy három arc szorongató várakozással mered az arcára, hirtelen határozott.

— Ezekkel az emberekkel egyelőre rendbe jöttünk. Találkozhattunk volna keményebb fickókkal is. Lesz, ami lesz. Azonnal vonatra ülsz. De csak Pirotig utazol vonaton. Ott azonnal felkeresed barátomat, Sotir Gradonovics gyógyszerész. Ird fel a nevét valahova. Sotir Gradonovics. Ő majd vonatra, vagy szekerre ültet és átcsémpész a határon. Gradonovics tagja a ti szervezeteteknek. Próbáld meg vele. Bizonyára tudja a jelszavakat is. Én nem tudom.

— És Isabel? — könyörgött Iván és önkénytelenül magához ölelte.

— Ő természetesen nem mehet veled. Veszelyes út, ezzel légy tisztában. Ilyen örület! — fakadt ki gorbán és a kicsúszott hőmérő tokjával kezdte ütögetni az asztalt. Észrevette, hogy az ütésekre még dühösebb lett. Elizaveta az izgalomtól még mindig megsemmisülten ült és a szája hangtalanul mozgott.

— De én veled akarok menni, — állott Isabel a két férfi közé és egész lényén áthullámozott a konok elhatározás. Iván azonban felszegte a fejét, dacosan nézett körül, mint aki tökéletesen átérzi a cselekvésre szánt pillanat döntő voltát. Csak még az nem öltött formát benne, hogy mire határozza el magát: maradjon Isabellel, várja meg a bekövetkezendőket, vagy vágjon neki egyedül a bizonytalanságnak? Isabel közben visszanyerte önuralmát s már nem félt és nem is aggódott, a felindulás minden jele eltűnt ar-

cáról, hogy helyet adjon valami új érzésnek. Egy kicsit csodálkozott, hogy megváltozott minden a szobában: a jelenlevőkkel együtt a bútorok, szőnyeg és evőeszközök is részt vettek a néma várakozásban. Meglegyintette a kaland lehetősége és elmerült benne, mint egy mély éjszaka eszméletlenségében. — Együtt megyünk, csak becsomagolok, — mondotta és hirtelen kirohant. Iván utána akart menni, de a doktor visszatartotta.

— Hadd, hogy menjen és csomagoljon! De te ne várd meg, indulj azonnal. Még van tíz perced. Ismerem ezt a vonatot. Ezzel szoktam kimeni a falusi betegeimhez. Értsd meg, ember — egészen közel hajolt hozzá, hogy Iván érezhette pipaszagú leheletét. — Nem kockáztathatod feleséged testi épségét. Viszont itt nem maradhatsz. Menj azonnal. Amíg visszakerülsz, nálam biztonságban van. Szerencsésen átvészelsz, ebben nincs semmi kétség. Gradonovics azonnal értesít bennünket. — Már rá is erőszakolta a kabátját. — Lassan menj, hogy meg ne hallja!

Odalépett hozzá Elizaveta is és fulladozva kérlelte, hogy siessen. Mindez oly gyorsan történt, hogy Ivánnak nem volt alkalmát számot vetni magával. Nincs még háromnegyed órája, hogy a találkozás és viszontlátás boldog izgalomtól kergetve rohant fel a csúszós és meztelen lépcsőn és mi minden ment végbe ezalatt körülötte? De elmosódott benne annak az érzésnek a tudata, hogy most valami olyasmit tesz, ami méltatlan hozzá. Stojanovics szeme engesztelhetetlenül pihent rajta. Egyszerre azon vette észre magát, hogy ott görnyed egy bérkocsi kopott ülésén és mint az eszeveszett, keresi vonatját a csikorgó síneken, a vonat gőzének süvítő, minden oldalról kicsapó gomolygásában.

5.

— Irja kérem alá ezt a jegyzőkönyvet. Ön szabad. A rendőrigazgató hívós udvariassággal nyújtotta át Isabelnek a tollszárat. Magatartása mindvégig korrekt volt és most, hogy közölte

Uj cégek

A temesi királyi helytartóság területére illetékes cégjegyzési bizottság a napokban ismét több ülést tartott és azokon számos cégműködési kérvény felett döntött. Dumitrescu Dimitrie táblabíró elnöke alatt a cégbizottság többek között a következő kérelmeket intézte el kedvezően és megadta a végleges működési engedélyt: Weichandt Antal textil és kötött-szövöttáru üzlet Temesvárott, Sieber József koresmányítási engedély Temesvárott, Ször István üveg- és porcellánkereskedés Lugoson, Lineberger Herman divatáru és cipőüzlet Lugoson, Bastius Ervin karánszebi üzletét kiegészíti ezüst- és ékszerszármazékokkal, optikai cikkekkel, Strausz Violetta karánszebi üzletét kiegészíti rövidáruval, harisnyák eladásával, Gutschmidt Lajos karánszebi üzletét kiegészíti ékszerrel, Deutsch I. Károly ócskavaskereskedést nyit Temesvárott, Schmiedt József vegyeskereskedést nyit Steierdorf-Aninán, Schlosser Ferenc vegyes- és vaskereskedést nyit Varjas községben, Marian Ilona rövidáruüzletet nyit Aradon.

— **A devizák átszámítása a vámhivataloknál.** A minap közöltük a vasutak deviza átszámítási árfolyamait. A Nemzeti Bank most a vámhivataloknak küldte meg az általuk alkalmazandó átszámítási árfolyamokat. Ezek a Nemzeti Bank 38 százalékos felárral számított utolsó jegyzéseinek felelnek meg. Dollár 141.13—143.20, angol font 567.87—576.15, egyiptomi font 582.36—591.33, török font 92, márka 49—50, svájci frank 31.83—32.31, francia frank 3.22—3.27, pengő 26.50—27, dinár 2.89—3.05, görög drachma 0.99—1, leva 1.60—1.68, lira 7.17 lei. Az aranyfont árfolyama 1122 lei 77, aranydollár 230.71, arany svájci frank 44.52, arany francia frank 9.04 lei.

— **Valuták hivatalos árfolyama.** (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, francia frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: drachma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, márka 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

vele a jó hírt, tárgyilagosan és gépszerűen, még inkább megerősítette Isabel fellelését. Ha azt mondta volna, — mert módjában lett volna mondani azt is: — asszonyom, le fogjuk tartóztatni, — bizonyára ugyanazzal a fagyos semlegességgel adta volna tudomására.

A férfiú magas homlokboltozattal, kissé ábrándos szemekkel, melyek meghazudtolták hivatalos ridegségét, könnyedén előrehajolt és most belenézett egy másik aktacsomóba. Isabel frissen, a fáradság minden nyoma nélkül hajolt az íróasztal fölé, dacára annak, hogy szörnyű izgalmát azzal is emelték, hogy megalázó rendőri felügyelet alatt, piszkos harmadik osztályon Nisből Belgrádba utaztatták s a detektívek, amikor megérkezett, szállodai szobájában őrizet alatt tartották. Kora reggel azután hosszú kihallgatás, egy olyan tolmáccsal, aki, mintha örömet talált volna abban, hogy elégáns, jómódú, ragyogó úriasszony került a rendőrség hályába, az írógépnél ülő nyúlászú díjnokkal, aki viszont bűja tekintetével falta minduntalan; keresztkérdések, amelyek mögött apró török és csapdák rejtőztek s amelyekről sohasem tudta, hogy megkerülte-e, vagy beléjük lépett — a rendőrigazgató keskeny, síma arcán semmi nyoma a személyes benyomásoknak. Igaz, volt az éjszaka néhány órája, amikor azt hitte, nem szabad tükröbe néznie, rémes lehet. Ezek voltak azok az órák, amikor minden idegszála Ivánért remegett: szerencsésen keresztül megy-e a határon? Ó önmagáért nem remegett. A magában hordott igazságtudat, hogy nem büntethetik azért, amit nem követett el, oly szilárdan volt beleágyazva gondolataiba, hogy el sem tudta képzelni, hogy meghurcolhatják őt is. Azonnal tisztában volt, hogy ez az ember épp olyan megbízható és úri viselkedésű, mint ahogy ő egy rendőrfőnököt elképzelt Angliában. Valóban, ez a férfi helyrehozta eddig táplált rossz véleményét. És hogy az ő, mindenkire vonzó külseje egyáltalán nem gyakorolt befolyást rá és a nőt nem óhajtotta észrevenni, csak emelte előtte

— A tavaszi vetőmagok iránt van kereslet a bányási gabonapiacra, de az üzleti forgalom csendes. A piaci árak a következők: Búza 470, tengeri 380, korpá 330, újzab 500, muharmag 850, napraforgómag 850, tökmag 1400, tavaszi árpa 500 lei szálkilonként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei szálkilonként.

— A forgalomból kivont szállítólevelek becsérelése. Az állami jövedékek igazgatósága a temesvári Kereskedők Egyesületének közbenjárására megengedte, hogy a forgalomból annak idején kivont, de szabályszerű időben be nem cserélt három leles szállítólevelek, (Foaie de expeditie postala) irlapok 2 lei ráfizetés ellenében 3 lei értékű más értékűre, bélyegre stb. legyenek becsérelhetők. Akinek tehát ilyen szállítólevelei volnának, jelentkezzen velük a jövedéki hivatal temesvári raktáránál, ahonnan értékeik — ellátmányát kapja.

— A Dunabizottság Galatban összeül. A nemzetközi Dunabizottság, amelynek ügyvezetése most Romániát illeti, e hó 20-án Galatban összeül, hogy a létrejött nemzetközi átalakítás folytán szükséges új ügyviteli szabályokat megállapítsa és életbeléptesse. Ez alkalommal határozni fognak az átalakulás alkalmával elbocsátott tisztviselők ügyében is. Megvitatták továbbá a Sulina ágában létesítendő új művek tervezetét. A bizottságban ezúttal dr. Martius elnököl, a német megbízott, akinek Bauer Hugó a helyettese. Részt vesznek Anglia képviseletében Douglas Keane, Olaszország képviseletében Macchiero Vivalba, Franciaország részéről Jean Desault és Románia részéről Pella Vespasian.

— Gyáriparunk értéke és termelése 1939-ben. A nemzetgazdasági minisztérium megállapítása szerint 1939 január 1-én az országban 3767 nagyipari üzem működött az előző évi 3512 helyén. A befektetett üzemi tőke 50 milliárd 69 millió lei volt az előző évi 46 milliárd 275 millióval szemben. A termelés értéke az utolsó 7 év alatt megkétszereződött és 69 milliárd 206 millió lei értékű volt az 1931 évi 33 milliárd 155 millióval szemben. De 1938 évvel szemben is 5 milliárd emelkedés mutatkozott a termelt értékekben. Első helyen áll szám szerint és a termelt érték szerint az élelmezési ipar, amelyben 974 gyár 15 milliárd 577 millió leit termelt 1939-ben. Sorrend szerint ez után a textil, a kémia, a fémipari, a fa, a bőr, papír, építőanyag, elektrotechnikai, üveg és kerámiai iparok következnek.

megbecsülését. Igen, ő szabad, most már mehet! Begombolta sportbundáját, lassan felhúzta keztyűjét és így vonult végig a hosszú, fehérre meszelt folyosón, amely ebben az órában szokatlannul népes volt. Még egyszer emlékébe idézte a rendőrigazgató szobáját, a hosszú tölgyfaasztalt, a rajta gondosan elhelyezett alabástrom tintatartó-garnitúrával, zsebkivadász törvénykönyvvel, a széles ablakot, amelyen keresztül egy ismeretlen város mellékucájára nyílt a kilátás, hogy azután mindezt örökre elfeledje. Visszaidézte a kihallgatás aprólékos menetét is és nagy izgalma között a pillanatot, amikor a rendőrfőnök a kihallgatás végeztével kiköttyantotta, akár tudatosan, akár akaratlanul, hogy Ivánnak sikerült átszökni a határon. Milyen lázasan vert a szíve... De most már nem hánt semmit, egy másodperc alatt összeszedte magát és uralkodott feltörő boldogsága érzésén.

Most már szabad.

Még ma délután megváltja a jegyét és sürgősen haza utazik. Sietnie kell, hiszen most Iván ő érette áll ki halálos aggodalmakat. Elképzeltelte, hogy milyen nehéz szívvel szökhetett meg előle és menekülésében bizonyára meg is feledkezett arról, hogy távozása esetleg bajba hozhatja. Különben semmi körülmények között sem szökött volna meg azalatt, míg ő csomagolt.

Belépett egy menetjegyirodába, hogy jegyet váltson. Várta a jegyfűzet kiállítását, leült a kopott bársony körpamagra és most már teljes nyugalommal újította fel kényelmetlen útjának emlékét, Nis és a főváros között. Kora reggel cipelték el a rendőrségre. Heves telefonálások, gyanakodó, sötét pillantások, izgatott vitatkozások a detektívek és más rendőrtisztviselők között. Végül is vonatra ültették, anélkül, hogy Stojanovicséktól búcsút vehetett volna, egy közrendőr hozta el a bőröndöt a lakásból. Összeharapott fogakkal nézte a vonat ablakából az apró, zöldszalugáteres házakat, a falvakat és temetőket és észrevétlenül lépett ki abból a vi-

— A földadót nem vetik idén újra ki. Megjelent hétfőn a hivatalos lapban az első törvény, amely az 1940—41 pénzügyi évre szóló adókieljárásról intézkedik. Ez a rendelet törvény a falusi és a városi mezőgazdasági ingatlanok megadóztatására azt rendeli, hogy új becslés és megállapítás elhagyásával a folyó évi adókat írják elő az 1940—41 évre, azokkal a módosításokkal, amelyek erre vonatkozólag 1939 március 31-ig jöttek létre. Érvényben maradnak az adótörvény összes intézkedései, amelyek a családi terhek, egészen kis jövedelmek és a jelzálogos terhek alapján leírásokat engedélyeznek.

— A dunai hajózás megnyitása. A brailai tőzsdé választmánya tárgyal a dunai hajózás újramegnyitásának idejéről. A határozat szerint március elején döntenek, mely napon indulhatnak meg a folyami hajók.

— Fakivitelünk 1939-ben. A lezárt évvégi megállapítások szerint 1939-ben 11%-kal kevesebb volt a fakivitelünk, mint 1938 évben. A különbözetet a nyugati államok felé beállott szállítási akadályok okozták. Míg 1938 évben 937.622 tonna volt a kivitel, 1939-ben 836.281 tonna volt, ebből 723.213 tonna fenyőáru.

— Az országúti személy- és teherszállítás jövője. A legfelsőbb szállítási tanács előtt még mindig folyik a vita arról, hogy az országúti személy- és teherszállítást megahagyják-e a vasút monopoliumának, vagy ennek a kiváltságnak a megszüntetésével átengedik egyes magánvállalkozóknak. A most tartott utolsó ülésre Busila Constantin, a nagy tekintélyű műszaki vezérferfiu terjesztett részletes indítványt és azt javasolta, hogy miután általában majdnem az egész világon vagy a vasút, vagy posta, de mindenesetre az állam gondoskodik az országúti gépkocsi szállítás közhasznú lebonyolításáról, elvileg maradjon nálunk is a vasút joga a kihasználás. Az eddig a vasútnak átengedett 7500 kilométer fővonal feltétlenül maradjon a vasúti üzemek birtokában. A továbbiakra állapítsa meg a vasút és a közmunka miniszter közösen, mely vonalakat vegyen a vasút ezen felül birtokába, gondoskodván ezeken a forgalom bevezetéséről. A magánengedélyesek kezelésében levő vonalaknál, amikor lejár az ezekre vonatkozó engedély, a vasútnak elsőbbségi joga legyen az engedély magához váltására. A magánvállalatokat támogassa az állam eddig elhanyagolt vonalak megnyitásában és berendezésében. Döntés ezúttal sem történt és a kérdés tárgyalása újabb üléseken tovább folyik.

harzónából, amely mögött az együtt élő néptöredékek szüntelen háborúságát sejtette. Most már tiszta szerb vidéken vagyunk, — gondolta, lehúzta a keztyűjét, hogy meghámozzon egy narancsot és megossa a vele utazó detektívekkel. Szerencsére, külön fülkében utaztak...

Most, a visszaemlékezés pillanatnyi szünetében, Isabel feltekintett a pamlagról a pultok előtt állongáló emberekre. Egy angol úr Londonba kért jegyet. Többen Fárisba, a Rivierára. — En Plovdivba, — suttozta magában, minden lázadás nélkül, mint a beöltöztetett novicia, aki immár tudatosan Istennek ajánlja fel az életét. Fizetett, kilépett az uccára, hogy azonnal sürgönyözzön Ivánnak és Nisbe, a doktornak. A postahivatalban, a „távirat-földadás“ ablaka előtt, legnagyobb meglepetésére, Gerwainnal találkozott.

Mielőtt megszólította volna, nézte egy darabig, amint táviratokat írt és szivarzsebe, mint mindig, most is tele volt töltőtollakkal. Az a bő, kockás tólikabát volt rajta, amit Genfből ismert és amelynek belső és külső zsebeiben oly sok minden elfért. A táviratokat, mielőtt feladta volna, még egyszer egészen közel a szeméhez tartotta és azután egyetlen testes mezdulattal elfoglalta az ablak előtti helyet. Jóleső érzéssel élvezte Gerwaint, aki most odadobott egy bankjegyet s valami miatt recsegő hangon berzenkedett. Isabel hangosan elnevette magát: Gerwain megfordult.

— Bonjour, mon vieux ami!

— Ah, maga az, — kiáltott fel Gerwain viharosan, megrázta Isabel kezét és közben önkénytelenül két embert visszaszorított a könyökével. — Mit keres maga itt? Mindenre gondoltam volna, csak arra nem, hogy itt fogunk találkozni.

— En sem hittem volna, hogy ide, a világ végére is elmerészkedik. Meg voltam győződve, hogy legfeljebb Evian az ön szemében földkerekségünk határa és ime...

(Folytatjuk)

Rádió

CSÜTÖRTÖK, FEBRUAR 8.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Könnyű zene hanglemezeiről. 13: A rádió szalózenekarának hangversenye. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: A rádió szalózenekara folytatja hangversenyét. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió szalózenekara folytatja hangversenyét. 15: Rádió hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Gyermekkarok hanglemezeiről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Énekhangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21.15: A Filharmonika zenekar szimfonikus hangversenye. 22.10: Rádió ujság. sport-hírek. 23: Román zene hanglemezeiről. 23.45: Idegennyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Móricz Pál elbeszélései. 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalózenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Postászene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatóknak. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Tánclemek. 19: „A magyar művészetért.” Közvetítés. 19.30: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Előadás. 20.55: „Zenés vasárnap Belgrádban.” Hangfelvétel. 21.50: „A Normafa árnyékában.” 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Magyar tánclemek.

Budapest II. 18.15: Hegedű hangverseny. 19.45: Angol nyelvoktatás. 20.15: Beszékart-zenekar. 21: Hírek. 21.25: Hanglemek. 22.35: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, FEBRUAR 9.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Könnyű zene hanglemezeiről. 13: Hanglemek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.20: A Luceafarul zenekar hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: A Luceafarul zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Kamarazene hanglemezeiről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Énekszámok. 20.40: Aida. Közvetítés. 21.25: Rádió ujság. 22.25: Rádió ujság, sport-hírek. 23.15: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Szalózene. 15.30: Hírek. 17.10: Diákféltő. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hanglemek. 19.15: Laca Mihály meséi. 19.50: Kórós Endre énekel. 20.15: Hírek. 20.25: Előadás. 20.45: A Szegedi Filharmonikus Egyesület hangversenye. 22.40: Hírek. 23.10: Tánczene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

A VILÁG

A „WORLD REVIEW” című angol folyóirat arról számol be, hogy az európai háború eddigi „békes” lefolyása nagy csalódást okozott az amerikai lapoknak, amelyek sehogy sem akarnak beletörődni abba, hogy olvasóiknak hatalmas arányú és véres ütközetről ne számolhassanak be. A londoni lap szerint az amerikai olvasóközönség is bizonyos csalódással vette tudomásul, hogy az esztendőük óta beharangozott „totális világösszeomlás” helyett a nyugati frontról nap-nap után csak azt jelentik, hogy — nem történt nevezetesebb esemény. Sokan közülük gyanakodva figyelték ezt az eseménytelenséget és a szerkesztőségekhez érkezett levelekből megállapítható: azt hitték, hogy történelem nagy harci események, csak a cenzura nem engedi közölni őket. Az elégedetlenség lassankint olyan mértékben kezdett megnyilvánulni, hogy egyes amerikai lapkiadók utasították európai tudósítójukat: mindenáron jelentenek hadi szenzációkat. Így történt azután, hogy a „Chicago Daily News”, amely először közölt jelentést a Firth of Forth melletti támadásról, ezt a következő hatalmas címmel hozta: „Kétórás csata dühöng Edinburg mellett.”

A FRANCIA HIVATALOS LAP egyik legutóbbi száma közli a nemzetvédelmi minisztérium rendeletét a Franciaországban menedékhelyet élvező állampolgárságnélküli és más idegenek katonai szolgálatra való igénybevételéről. A rendelet megállapítja, hogy ezek az idegenek csak 48 éves korukig állításkötelesek, azokat kivéve, akik már szolgálatot teljesítettek a francia idegenlégióban. A rendeletben érintett külföldiek kor és képzettség szerint különböző osztályokba sorozzák és a nemzetvédelmi szempontok figyelembevételével fogják fokozatosan igénybe venni.

ANGOL PARLAMENTI KÖRÖKBEN erősen készülődnek arra, hogy megünnepeljék Lloyd George képviselőségének 50. évfordulóját. Lloyd George 1890-ben, mint 27 éves fiatalember került az alsóházba Carnarvon képviselőjeként. A félszázados parlamenti tevékenység kétségtelenül megemlékezésre érdemes és ritka jelenség, de korántsem rekord, mert — mint az angol sajtó írja — Charles Pelham Villiers, Wolverhampton liberális képviselője 1835-ben került az alsóházba, amelynek egészen haláláig 1898-ig tagja volt, tehát megszaktítás nélkül 63 éven keresztül volt képviselő. Lloyd George 17 évig töltött be különböző miniszteri tárcákat és hat esztendőn keresztül volt miniszterelnök, de — mint az angol lapok írják — ezzel nem sikerült rekordot felállítania, mert William Pitt 18 évig, Sir Robert Walpole pedig 22 évig állott az angol kormányzat élén.

AZ „INDUSTRIA”, a Szovjet nehézipari népbiztonságának hivatalos közlönye, élesen bírálja a széntermelés helyzetét és megállapítja, hogy a széntermelés két középpontjában, az urali és donvidéki medencében az 1940. évre kiszabott terv 15.7 százalékos termelési növekedést írt elő, ezzel szemben a termelés jóval ez alatt maradt. Megemlíti még az „Industria”, hogy a kivételes hideg időjárás meglehetősen eltolódásokat idézett elő a vas- és acéltiparban is, de erről részben a felelős vezetők tehetnek, amiért nem készültek fel kellőképpen a hideg télre.

GENFBEN megtörténtek az előkészületek abban az irányban, hogy esetleges háborús veszély esetére a múzeumok pincéiben 250 pánccellába áll készen, hogy ezekben csomagolják mindenekelőtt a festményeket és a gyűjtemények más értékes darabjait, amelyeket azután a svájci Nemzeti Bank aranykészletével együtt előre kijelölt és teljesen biztos helyre szállítanak.

UJ KÖNYVEK

— Tabéry Géza: Szebeni vihar. Romániai magyar írók csoportosulásoként alakult meg az Új Erdélyi Könyvek kiadóvállalata, melynek első köteteként Tabéry Géza Szebeni vihar című könyve hagyta el a sajtót. A könyvben Tabéry régebbi és újabb novelláit gyűjtötte csokorba. Amint ő maga jelzi, 1914 és 1939 között írott dolgait rendezte sajtó alá. A legnagyobb rész háborús élményeket tartalmaz. A tizenhat novella közül a Kajetán című az, mely leginkább a mai időkben gyökerezik és így legközelebb is áll hozzánk. Az elfogulatlan kritikának meg kell állapítania azt is, hogy ez a kötet mögötte marad Tabéry régebben megjelent írásainak. Széles e világon mindenütt felállított tilalomfák ügylészik befolyásolják az ő íráslehetőségeit is. A könyv a nagyváradi Grafica-nyomdában készült igen ízletesen és külön dícséretet érdemel a Balogh István által tervezett fedőlap.

— Olasz fasiszta irodalom. Egész csomó olasz német, angol, francia és román nyelven megjelent könyv fekszik előttünk, melyek kivétel nélkül a fasiszta Olaszország politikai, gazdasági, munkásjóléti, irodalmi és művészeti életével foglalkoznak. Cosma Aurel Bánsági olasz visszaemlékezések címen összefoglalja az e téren végzett történelmi kutatásait; egy másik könyv, melynek szerzője Bruno Francolini, a Tuniszban végzett olasz kulturmunkával foglalkozik; ugyanennek a szerzőnek egy másik könyve a Dzsibuti és környékét ismerteti és leírja a francia Szomáli viszonyait is. Pietro Corsi vaskos kötetben összefoglalja mindazokat az intézményeket, melyeket az olasz fasiszta a gyermek és anyavédelem terén létesített. Tanulságos olvasmány sok ugyanevett szociológus részére. Egy másik könyv a munkásjólét érdekében végzett munkát ismerteti és képekkel illusztrálja az egyes alkotásokat. Egy másik tanulmány román nyelven az autarchia kérdésével foglalkozik. Igen tanulságos az a füzet, mely az olasz mezőgazdaság újraszervezésével foglalkozik és egyben bemutatja írásban és képen az új városokat, melyek Mussolini kormányzása alatt épültek. A legszemléltetőbben illusztrálja, hogy miként alakult át Olaszország a fasiszta alatt, az a könyv, mely számos fényképfelvétel reprodukciójával mutatja be a legutolsó évek nagy fejlődését. Látniuk a kommunisták által megszállott gyárakat, a barrikádokat az uccákon, majd Mussolini feketeingesinek bevonulását Rómába, a fasiszta újjáépítés ritmusát, a gyönyörű új palotasorokat, a gyárak fejlődését, mindazt, amit az új rendszer a mezőgazdaság, a sport, a közegészségügy, a művészet és irodalom terén teremtett. Elvezetés és tanulságos ezeknek a könyveknek és füzeteknek az olvasása nemcsak a szakembernek, hanem a laikusnak is.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lănovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

Állást keres

Gépész, aki a Diesel-motorok kezelésében perferkt, állást keres. II., Str. Inocentlu Klein 16. 856

Alkalmazás

Bejárónő tisztességes, rendes és kifutó leány felvétetik „Elegant” kalapüzlet. Bul. Carol 12. 623

Lakás

Modern 3—4 szobás lakások Östreicher pék házában Bulev. Berthelot 12 szám alatt kiadók. 610

Modern ötszobás lakás, szép és tágas mellékhelyiségekkel a Coronini tér 4 szám alatt május 1-re kiadó. 625

Tökéletes garzónlakás a Párisi uca mellett levő új házban május 1-re kiadó. Nagy szoba elő- és fűrdőszobával, központi fűtéssel és meleg vízzel. Telefon: 33—94. 626

Belvárosban összkomfortos, négyszobás modern villalaks május 1-re kiadó. Bővebbet I., Bulevardul Carmen Sylva 36. A házfelügyelőnél. 604
Ötszobás lakás I. emeleti, 5 szobás lakás II. emeleti orvosi rendelő, vagy irodai célokra alkalmas, 3 szobás lakás II. emelet, modern, déli fekvésű május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Adas-velet

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyszögletes teleknyvezett telek ház-zal. Üzletnek igen alkalmas. Közlelebit a kiadóban. 1864

Különjele

Üzlethelyiség I. kerület központjában kiadó. Érdeklődni I., Str. Alba Iulia 5. Háztulajdonosnál. 621